

ZENBAKI BEREZIA • KOFRADIA BERRIA • 1997 IRAILA

HONDARRIBIA

FUENTEERRABIA

Arrantzaleak:

UR ETA LUR

UDAL EUSKARA AZPIBATZORDEA • DOHAINIK

Arrantzaleak kultur egile.

Kultura, hitz gutxi eta mamitsuetan gizarte baten bizimodua bezala ulertzen badugu, aldizkari honen helburu nagusia Hondarribiko arrantzaleak kultur gile direla aurkeztea da.

Arrantzaleek bere kultura daukate eta Hondarribiko hirian talde ezaugarria da arrantzaleena, herriari nortasun berezia ematen diotelarik. Bereztasun hori ezagutu eta ezagutzera ematea da gure helburua. Hain da aberatsa ondare hau, herriak ezagutu egin behar du, eta, ezagutuz gero, kontzientzia hartuko du eta, horrekin batera, maitatu, zaindu eta ondorengo belaunaldiari eskeinitu die.

Itsas gizon euskalduna, historian zehar, arrantza munduan eta itsas ekintzetan, oso goi mailan aurkitu izan da. Behin baino gehiagotan, Bizkaia edo Gipuzkoak, elkarrekin edo bakoitza bere aldetik, pake eta komertzio hitzarmenak sinatu izan dituzte beste nazio haundiekin, Frantziarekin, Ingalaterrarekin, eta beste batzuekin. Famatuak ziren mundu guztian euskaldunen karabela, galeoi, ontzitegi, aingura, kañoi,... eta batez ere bere pilotu, kapitain eta eskifaiak.

Une ezin hobea denez Kofradiaren inaugurazioa, arrantzaleak kultur gile ezagutaraztea da talde honen zeregina, erakusketa eta aldizkariaren bidez.

Hemen agertzen dena Kofradiari buruz esan daitekeen laburpen motz bat besterik ez da. Beste gai asko eta oso interesgarri dago artxiboko paperetan eta herriko pertsona helduen oroitzapenean eta tradizioan, arrantza egiteko erak, arrantzale familien egitura eta transmisioa, bere etxebizitzaren egitura, e.a. Beste gertakari bereziren bat dagoenerako utziko ditugu gai hauek.

Gure lan taldea urte erdian ibili da artxiboak arakatzen, lan fidagarria aurkezteko. Hemen azaltzen dena lan taldearen kideek bermatzen dute beste argitarapen batzuen egile direnez ere.

LAN TALDEKO PARTAIDEAK:

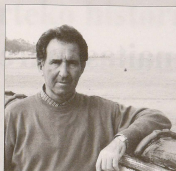
Jose Ramon Enparan Ortiz, Garikoitz Garaialde Etxaburu, Jose Ramon Gebara Urkiola, Inaxio Goikoetxea Gonzalez, Fermin Olaskoaga Ortiz, Koldo Ortega Lopez, Maria Antonia Salaberria Amunarriz, Oier San Martin Ibeas, Iñigo Susperregi Lekuona, Mikel Zuazabeitia Errasti eta Karnele Zubillaga Olaskoaga.

AURKIBIDEA

SARRERA	2
ABAD NAGUSIAREN AGURRA	3
KOFRADIAREN SORRERA	4
ORDENANTZAK	5
BARNE EGITURA	6
KOFRADIAKO JUNTAK	6
KARGU HAUTATZEA	6
ABAD NAGUSIA	7
ABAD TXIKIAK	7
ITSAS ALKATEAK	7
MAIORDOMOAK	8
KUTXA ENTREGA	8
KOFRADIAKO LIBURUAK	8
DIRU KONTUAK	9
ITSAS GIZONEN BIZIMODUA	10
BIDAIA	10
BALE ARRANTZAN	10
KORSOAN	11
ITSASOAN HONDAORATUAK	12
BESTE KOFRADIA BAT	14
ERAKUNTZAK	15
KAIAK	15
Asturiaga	15
Alameda	15
Magdalena	15
Kai Zaharra	16
Kai Berria	16
BENTAK	16
Lonja Auzoan	16
Magdalena Auzoan	16
Portuko Zabalgunean	17
Beste Benta bat	17
Azkeneko Bentak	17
TALAIK ETA TALAIARIK	18
ESKOLAK	18
ETXEBIZITZAK	19
HELBURUAK - EGINKIZUN SOZIALAK	
ARRANTZALE ZAHARREI OMENALDIA	20
SANTA KRUZ EGUNA	21
GUADALUPERAKO BEGIRUNEA	21
JAIK	22
ESTROPADAK	22
ALARDEA	22
ZEZENAK	23
ANTZARAK	23
GAUR EGUNGO KOFRADIA	24
AMAIERA	28
ERANSKINAK	29

Abad Nagusia naizen aldetik, ezin dut esan nolako atsegina sentitzen dudán une honetan. Zergatik? Alde batetik, aspaldiko ametsa lorturik daukagulako Benta berri honen inaugurazioarekin. Hainbeste urtetan herri erdian kokatutako Benta uztera beharturik aurkitu gara, denbora, premia eta erronka berriei aurre egiteko.

Beste Aldetik, agindua zor da eta aspalditik emandako inaugurazioaren hitza aldizkari eta erakusketa hauekin betetzen dugulako. Herriko talde bat, elkarlanean, aritu da azken hilabete hauetan arrantzaleek historian zehar egindako lanak ikertzen eta, niretzat, opari eder balio handikoa eskaini digute.

Arrantzaleok gure aurrekoak irekitako bideari ekin diogu eta, uzten badigute, gure lana egiten jarraitu nahi dugu. Orain, lanarekin batera, gizaldiz gizaldi kultura ere gauzatu dugula jabetzen gara. Ikertzaile hauek lanak hobeto balioztatzeko eta goratzeko aukera eman digute hondarribiarroi. Zenbat urte igarota, bazen ere garaia!

Arrantzaleak: ur eta lur. Ez dago uztarri bila joan beharrik bi hitz hauek uztartzeko, ura eta lurra baitira arrantzaleen aita eta ama. Itsasoz zein lehorrez, eguneroko itsasibiltzeak eta bizimoduak aldizkari eta erakusketa hauetan aurki ditzakegu. Betidanik izan duzue gure lantokia, Benta zaharra zein berria, irekita. Han, inork baino hobeto daki gure herriak gure instalazioak betidanik denon zerbitzurako izan direla. Orain herriak aukera badauka nor garen jakiteko. Horretarako gure liburu zaharrak, kutxa, agiriak... irekiak dituzue, eta herrian (izan) dugun garrantziaz, haundi ala txiki, konturatuko zarete.

Zaharrak omen gara, 600en bat urteko historia gurea. Zenbat lan, ezbehar, arazo, tristura eta poz. Horregatik hainbeste urtetan itsasoan ibili diren arrantzale erretiratuak batez ere nahi diegu eskaini gure ahalegin hau. Gizalditako paper eta agiri zaharrek transmititu digute antzinako historia, noski. Baina arrantzale jubilatuen dira guk begiz begi ezagutu izan dugun historia bizia, beurek izan baitira Kofradiako protagonista nagusiak.

Azkenik, eskerrik beroenak eman nahi dizkiegu, Jaurilaritzako Kultura Sailari, Udalari eta Kutxa Fundazioari, eta bereziki hainbat herritar eskuzabalei. Baraien laguntzari esker gauzatu delako aldizkari hau eta honekin batera inauguratu berri den Kofradian jarritako erakusketa.

Gure historia, irakurla, zure aurrean daukazu zain, euskaraz, amarengandik jasotako gure hizkuntza jatorrean. Historia hau izan dadila aberats denontzat.

Denon izenean eskerrik anaikorrenak zuei, Hondarribiko arrantzale, baserritar, kaletar eta abarrei, zuen harrera onagatik.

Esteban Olaizola

Anaitasunaren beharra itsasoa

Hondarribiko Kofradiaren sorrera Kantabria itsasertzeo beste herrietako kofradien hasierarekin dago lotu beharra, denek izan baizuten arrantzako harremanak antolatzeo arrazoi berdintsua. Euskal Herrian, Bermion (1353), Lekeition (XV. mendean), Mutrikun (1598), Deban (1448), Donostian (1491) eta Hondarribian (1361) aurkitzen dira arrantzari buruzko legeriak edo ordenantzak.

Europaren eragina

Hamaikagarren mendean agertu ziren Laredon Cluniko lehendabiziko monjeak edo fraileak, Nafarroako Santxo Nagusia eregeak ekarriak. Beneditarrek eta frantsesak ziren. Europar ospe eta indar haundiko pertsonaia, jakitun eta aberatsak. Fraile hauek izan ziren Laredoko marinelei erakutsi zietenak Kofradia edo Anaidea bat antolatzea zutela onena, arrantzaleen arteko arazo-

ei intzenbide egokiak bilatzeko.

Ipar Europar bazuuden antzeko erakundeak, eta Santiago bideko erromesek ere eragina izan zuten Kofradia hauen sorreran.

Garai hartan, orain 900 edo 1000 urte, menditik kostaldera jeitsen hasia zen jendea, artzain eta nekazari bizitzarekin batera arrantzan ere aritzen zelarrik. Baina piskana, arrantza-ra bakarrik dedikatzen hasi ziren batzuk. Gero eta gehiago zirenez itsasora joaten zirenak, gatazkak eta istiluak hasi ziren berehala: leku berean txalupa asko; atzeritarrekin arazoak; arrantza kopuruak, etabar.

Adostasun batera iritsi beharra zegoen, gatazka eta haserre bideei ihes egiteko. Eta horrela, behartuta, sortu ziren lehendabiziko

Benta Zaharra.

Kofradiak Kantabriako herri gutzietan. Batzarrean bildu eta askatasun osoarekin aukeratzen hasi ziren euren arteko batzuk, denek artean onartuko ziren erabakiak betearazteko.

Arrantzaleen arazoak asko ziren, eta anaitasunean edo kofradian konpontzea zen onena eta errezena. Zertarako ibili bakoitza bere aldetik? Horrela hasi ziren, bada, arazo bakoitzarako ordezkari bereziak hautatzen. Adibidez, marinelen bizitzari eta segurtasunari begira, eguraldi txarra zenean, bandera jaso eta itsasora joatea debekatuko zutenak.

Berdin, arrantzan bertan sortzen ziren gatazkak konpontzeko. Izan ere, zenbat istilu, arrantzan ari zen leku berera beste txalupa bat hurbildu zela eta; edo batzuk "jeito" sarearen alde, eta beste batzuk "esquirolele" eta "jabega" sarearen alde. Jeito sareak hotz haundia egiten zuela eta esquirolelek, berriz, batera zaratarik ez.

Elizaren eragina

Elizak ere eragin haundia izan zuen sorrera honetan. Arrantza

Ermandadearen etxea, mende honen hasieran.

Arg.: Udal Artxiboa

600 urteko historia

Kofradiak, San Pedrori eskainiak gehienak, Elizaren beste kofradien antzerako elkarte erlijiosoak ziren, eta beren helburu nagusien artean arimen salbazioaren aldekoak izatea zen. Elizaren ekintze-kin oso lotuak zeuden. Hala ere, Kofradiako agiriaren eta kontuen liburuak Gotzaiaren inspektzioa ez zuten igaro beharrik, elizako beste kofradien liburuak bezala. Hildo honetan esplikatzeko Kofradian gordetzen den Bula. Klemente VIII Aita Santuak, 1595eko maiatzaren 12an, Erromatik kofradiara bidali zuen Bula honetan agurra eta bedein-kaipena eskeintzen ditu, garai hartako eta gero izango ziren Kofradiako gizon eta emakumezko partaide guztientzat. Indulgentziak eta bekatuak barkamena ere luzatzen ditu, bete beharreko baldintzak aipatuz.

Hona hemen, beraz, Kofradiaren sorreraren arrazoiak. Elkarrekin bizi behar, eta elkarren arteko harremanak arautu behar: haserretan epaiketak egiteko; arrantzale gaixo eta zaharrei laguntzeko; ontzijabe eta esklafaiaren arteko harremanak bete arazteko; hildakoei mezak ateratzeko; itsasoko periletan aurkitzen ziren itsasontziei laguntzeko, etabar. Honetarako sortu eta mendetan zehar honela jokatu izan du Kofradiak.

Hori guztia betearazteko, Kofradiako Ordenantzak idatziko dira, Abad Nagusi eta txiki, maiordomo, eta gainerako antolamendurekin.

Itsasoarekin zer ikusia zuten guztiek, "mareantes", ordaintzen zuten partaideei zegokien kuota. Horrela, bajurako arrantzaleak, Ternuara, Ingalaterrara, eta Norvegiaraino ere joaten zirenak, eta itsasotik bizi ziren komertziantek, kortsarioak, eta atoilariak ere, denak ziren partaide. Baita emakume gutxi batzuk ere, eta herriko agintariak eta apaizak ere, XVIII. mendera arte gutxienez.

Haseratik, hau da, herria ofizialki sortu zen une beretik, 1203. urtean, agertzen da arrantzaleen zeregina. Horrela, Hondarribiko zigilu zaharrenean, 1297koan, arrantzaleak dira protagonista.

Noizkoa da gure Kofradia? 1361ko abuztuaren 29an hasten da Hondarribiko kofradia. Horrela zioen, 1599garren urtean, Korrejidorearen Notarioari Abad Nagusiak eta Txikiak erakutsi zioten Kofradiako sorreraren pergaminozko agiriak. (zeren 1400ean kalendariora zuzendu egin zenez, azkeneko 38 urteak erreplikatuaz, 1361. urtea gure 1323 bihurtu zen).

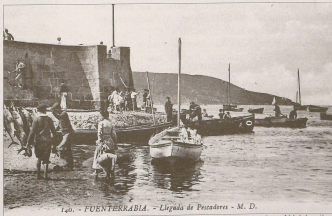
Kofradiaren ordenantzak, sorreraren agiriarekin batera hasi ziren idazten. Urteetan zehar gai berriak eranstean joan ziren, arazo berriei erantzuteko. Garai horretan arrantzale gaskoin ugari izan behar zuen, ordenantzak gaskoinez idatzita baitzeuden. Gaztelara 1519 urtean itzuli ziren.

Bigarren urratsa 1566an eman zen. Testu bakar eta berri bat egin zen, aldaketa frankorekin. Pauso guztiak eman ziren Gaztelako erregearen onarpena lortu ahal izateko, indarrean jartzeko beharrezkoa zena, baina, Korrejidorea lanpeturik zegoenez, hor gelditu ziren erdi bidean.

Beste ordenantzak: 1708, 1775 eta 1808. urteetan egin ziren. Azkenik, XX mendean, 1904an, Gobernuak aginduta, Kofradia bera Erakunde bezala legalizatu egin behar izan zen, bere Estatutuak egokitu. Gainera, Gasteizko apezpikuari ere bidali zitzaizkion, onartu zitzen. Gaur indarrean dauden Estatutoak 1982koak dira, Eusko Jaurlaritzako Nekazar, Arrantzu eta Industri Sailak onartuak.

Kofradiako Zaindariaren irudia Frantsisko Sagarazuk egina eta oparitutua. Ermandade etxe aurrekaldean 1905eko San Pedro egunean jarria.

140. - FUENTERRABIA. - Llegada de Pescadores - M. D.

Kai Zaharrean baporeentzat ura hartzen eta atunak ateratzen.

Arg.: Udal Artxiboa

Kofradiako juntak Eskifaia osoa

Betidanik egin izan dira Junta edo Batzarre Nagusiak, Abad Nagusiak deitu eta inongo agintariren baimena eskatu beharrik gabe. Behin baino gehiagotan, ordea, istiluak izan ziren herriko alkateekin, pleitotaraino iritsi arte (XVIII. mende bukaeran). Junta hauen mahaiburuak alkateak izaten ziren (gehienetan bi aldi berean), herriko epaile ere eurak zirelako. Askotan ahalegindu izan ziren Juntetan agintzen, baina inoiz ere ez zuten lortu izan.

Bazkide guztiek zuten Juntan parte hartzeko eskubidea. Denborarekin, ordea, tostartekoek nagikeriagatik edo, patroien Junta bihurtu zen, eta geroago, XX. mende honen erdira arte, barku haundietako patroiek bakarrik hartzen zuten parte. Dena den, urteko kontuak onartzeko, zabalagoa edo irekiagoa mantendu zen Santiago eguneko Junta.

Mende honen erdi aldera beste moietako Junta bat ere sortu zen, gai arruntak eztabaidatzeko: Kofradiako Zuzendaritzarena, Kabildoaren Junta deitua. Eta berriro aldatu zen Junta Nagusiko era 1975. urtean. Harrez gero, Patroiak eta Tostartekoak dira Junta Nagusiko partaide, portortzio berean, eta bazkide guztiek aukeratuta.

Kargu hautatzea Arduraren banaketa

Hasiera batean, Abad Nagusia, hiru Abad Txiki eta bi Itsas Alkate aukeratzeaz gainera, kai sarrerako balizen arduraduna, talaiaia eta maiordomoa ere urtero egun berean aukeratzen ziren.

Balizen arduraduna, kandelera ateratzen zen, hau da, kandela batek piztuta irauten zuen bitartean subastatzen zen, kobratu egiten baitzuen bere lanagatik. Talaiaia eta maiordomoak herriko bi alkateek aukeratzen zituzten.

Hasieran, Kofradiako kargudunek eurek zuzenean izendatzen zituzten urungo urteko kargudunak. Gero, 1566ko Ordenantzatik 1606 arte, beraiek bakarrik, baina zozketa bidez. Eta gutxienez 1606tik eta 1975arte, insaculación eran aukeratuak izan dira. Egun horretako juntan zeuden patroiei eta kargudun guztien txartelak, bakoitza bere izenarekin, urna batean sartzen ziren. Gero, mutil koskor batek aterako zituen sei hautazle izan behar zutenen txartelak. Sei hauek, gela berezi batean, txartel bana idazten zuten,

urman sartu, eta mutilak bat ateratzen zuen lehenik. Eta horrela, hiru bider errepikatzen zen prozesu guztia: lehenengoa Abad Nagusia izendatzeko, gero hiru Abad Txikiak, eta azkenik bi Itsas Alkateak.

1975etik marinel soilek ere hartzen dute parte. Baina 1979an aldaketa sakonagoa egiten da. Lehenik, lau bozketa berezi egiten dira. Legazketari patroiei eta tostartekoek bina ordezkari bozkatzeko dituzte, eta "karrera"ko patroiei eta tostartekoek beuren aldetik beste bina. Gero, patroiei eta tostarteko guztiak bat egiten, zortzi izendatu horien artean karguak banatzen dituzte. Lehen bozketan, botu gehien jasotzen duena Abad Nagusia edo Lehendakaria izango da. Bigarren bozketan, lehen Abad Txikia edo Lehendakariordea aukeratzen da. Berezitasun batekin ordea, Lehendakaria patroia baldin bada, lehendakariordeak tostartekoa izan beharko du, edo alderantziz. Azkenik, gelditzen diren hiru patroiak Itsas Alkateak izango dira eta beste hiru tostartekoak Abad Txikiak.

Kargu hautaketa urtero egiten zen 1991 arte. Lau urtetik behin egiten da harrez gero.

Hautaketa eguna beti izan da oso berezia. Arrantzaleen Junta Orokorra biltzen da Ermandadean, eta handik ateratzen dira elizara joateko. Lehendabizi txistulariak, gero 12 marinel gazte arrauna bizkarrean, ondoren Kofradiako bandera, eta atzetik Junta Orokorra. Kargudunek, sedazko banda beltz zabal bana daramate bularrea gurutzatua, eta eskuetan zilarrezko eskutidun baleen bizar luze bana, aginte seinale gisa. Eliz atarian apaizak zain egoten dira, eta denak sartzen dira barrura arraunlariek arkoak egiten dutelarik euren arraunekin. Elizan sartuaz, prozesioa bitxia egiten dute: bi ileratan, eliza erditik aurreraino, gero eskubiko aldetik korupera, ezkeretik berriro aurreraino, itzuli eskubitik korupera, eta hemendik arrauenarekin batera eliza erditik aurreko aulkitara. Meza Nagusiaren ondoren, Veni Creator kantatzen da kanpaia jotzen delarik bitartean. Gero kargu hautaketa egingo da mahai gaineko gurutzaren aurrean. Azkenik San Pedoren aldarera joan, eta Abad Nagusia belauniko dela, Te Deum kantatzen da. Gero, Guadalupeko Salbea, eta San Pedoren erlikia iriari musu ematen diote denek.

Herriko alkatea eta bikarioa Abad Nagusiarekin batera izaten ziren hautaketaren mahaiburu. Hautaketa 1630 arte Elizan, San Pedoren aldera aurreran egiten zen. Gero Udaletxean. Eta 1904 ezkerreko Elizako sakristian, Abda Nagusia eta Bikarioa direlarik mahai buru.

Bozketa, uztailaren lehendabiziko igandean egiten zen lehen. San Pedro egunera 1904an pasatu zen. Lehenagotik ere jaiegun haundia izaten zen San Pedro eguna, meza nagusi, sermoi berezi, bankete, zezen korrida eta guzti. XVII. mendera arte egun horretako banketea kofrade guztiek eliza barruan egiten zuten gainera, kargudunek zerbitutua. Hauek, ondoren bazkaltzen zuten. Geroago torrera pasatu zen banketa. Eta azkenik, apezpikuak galerazi egin zien eliza barruan egitea.

Abad nagusia

Kofradiako patroia

Abad izena berezia da. Hondarribiko Kofradian besterik ez da erabiltzen lehenakaria izendatzeko. Testu zaharrenetan, Maiordomo izenarekin ere izendatzen da batzuetan. Berak ordezkatzeko du dena. Aukeratzeko den egunean, Kofradiaren eskubideak eta erlijioa defendatuko dituela zin egiten du belauniko San Pedoren aldrean, edo orduan presente ez balego, kargua hartzerakoan.

Kargua hartzea behartua zegoen aukeraturakoa, eta, eginkizunak ondo beteko zituela bermatzeko, fidantza bat jarri behar zuen bere edo fiadoreen ondasunekin. Bere gain egoten zen Kofradiako ondasun guztien ardura osoa. Baina kutzako bigarren sarrailearen giltza lehenengo Abad Txikiaren eskuetan egoten zenez, honekin ados egon behar zuen batez ere diru kontuetan.

Esijitzen zitzaion, kargua betetzen zuen bitartean ez bizitzeko edo ez egoteko herritik kanpora epe luzean; bere karguarekin nolabait lotuta zeuden negozioetan ez sartzeko, ez hartzeko parte Bentako subastetan, Udal Kontzejuko kargurik ez hartzeko, e.a. Eta aldeberean, Kofradiak ziurtatzen zion Espainiako erregearen armadarako deietatik kanpo geldituko zela, soldata eta zapata pare bat emango zizkiola, e.a.

Bete behar zituen baldintzen artean aipatzen ziren: Patroia edo armadorea izatea, 25 eta 60 urte bitartekoa, urte batzuen barruan kargua errepikatu ezina, e.a.

Mari Jose Alkain Alza 1991. urtean kutxa eramaten

Gaur egun, 1975. urtean egindako aldaketan arabera, botu gehien jasotzen duena da besterik gabe Kofradiako Abad Nagusi.

Abad txikiak

Laguntzaile prestuak

Hiru izan dira Abad Txikiak betidanik, tostartekoak hirurak, baina beraien artean ere lehentasunak mantenduz, hautatze ordenaren arabera. Abad Nagusiari laguntzeko izendatzen ziren, eta une berezietan bera ordezkatzeko ere bai.

Abad Nagusiak izaten zituen eskubide eta eginkizun berberak zituzten Abad Txikiak, nahiz eta maila txikiagoan. Beraien duintasuna kontuan edukitzeko eskatu behar izan zen behin baino gehiagotan, zeren, tostartekoak zirenez, askotan mandatari huts bihurtzen zituzten.

Zapata pareia jasotzen zuten, eta soldatutxo ere bai, agian arropa berriak erosteko, Kofradiak antolatutako elizkizunetara hobeto jantziak joan zitezten, baina gomendio hau 1766. urtean izan zen.

Itsas alkateak

Bitartekariak

Aukeratuak hirugarren multzokoak patroiak ziren, Itsas Kontsulak ere deituak. Gizabide zuzeneko gizon, marinel trebe, jakintsu eta esperientzia handikoak izendatzea gomendatzen zen, eginkizun zaila eta delikatua zutelako.

Bi eratako eginkizun bereziak zituzten: alde batek, herriko alkateak herriko epaile ziren modura, Itsas Alkateak ere itsaskari eta Kofradiako kideen arteko gorabehera eta eztabaidetan epaile ziren. Beste aldeetik, itsas gizonen segurtasunaz arduratu behar zuten, eta orduan, eguraldi eta itsasoaren egoeraren arabera, bandera jarri ala ez erabakitzen zuten. Horrela, inor baino lehenago jaikita, eguraldiaren jokabidea aztertzen zuten, arrantzarako bidea hartu ala ez gomendatzeko, edo eta, behin arrantzan ari zirela, ekaitzaren eraginagatik etxera itzultzeko.

Kargu hau hain delikatua eta sumin askoren sortzaile zenez, Kofradiako Junta osoak hartzen zituen bere gain bai kargudun pertsonen defentsa, bai eta hauen erabakiena ere. Hauek ere, Kofradiaren eraginez, erregearen armadarako sortoeetatik kanpo gelditzaile lortu zuten.

Maiordomoak

Ermandadeko zaindari

Abad Nagusia eta Txikiak ere maiordomo izenarekin ditutak izan arren, hasieratik Maiordomoak aukeratzen ziren urtero (1606tik gutxienez) arrantza salmenta bideratzeko. Santa Mª Magdalena karrikara Pisua eta Benta Lonjatik pasatu zirenean, 1800ean, Maiordomoek garrantzi haundiagoa hartu zuten. Bere eginkizunetarako 24 puntuko Reglamento luze eta zehatz bat egin zen. Gehienetan bi izaten ziren batera, eta batzuetan hiru ere bai. Beraiek izango dira, askotan, Abad Nagusiak kargua uzterakoan, urteko diru kontuen begiraleak.

Gobernu Zibilarren aginduz, 1904 ezkerko Maiordomoak Kofradiako Zuzendaritzaren parteide izan ziren.

Urte asko egin zituen kargu honetan Jose Joakin Enparanek (1850-1882). Geroago Sagarzazutarrek ere bai, Eusebiok, Anakletok eta Faustok, batez ere azken honek 1945 arte.

Kutxa entrega

Urteroko diru kontuak

Kutxa barruan gordetzen ziren Kofradiako ondasun guztiak: dirua; San Pedro eguneko meza nagusia emateko kaliza lau zintzarri zintzilik zituela; zilarrezko binajerak; San Pedro eta Santa Maria Magdalenaren erlikiak; aldare gaineko zilarrezko gurutzea; akten liburua; diru kontuen liburua; eta Aita Santuaren bula.

Abad Nagusiak zaintzen zituen bere etxean, ondo gordeaz gainera. 1720ko Juntan diru kontuak egin ziren, kutxa entregarik ez ordea. Aurreko urtean, Frantziako ejerzitioa herrian sartzeko susmoa zela eta herritik kanpora eraman zen kutxa bere diru eta ondasun guztiekin eta oraindik itzuli gabea zegeen. Andres Olaizola, Napoleon garaiko Abad Nagusia larri ibili zen, Lekeitiara ihes egin eta galdutako moneten kontuak frogatu ezinik.

Abad Nagusiak bere agintea bukatzean, Kofradiako juntara eramaten ziren kutxa eta ondasun guztiak, urteko kontuen garbitasuna Abad berriaren eskuetan uzteko.

Kontserbatzen den lehen kontu liburua, 1715ean hasten denak, urtero esaten du neska gazte batek eramaten zuela udaletxera Kutxa, ondoren Abad Nagusi

berriaren etxera atzera itzultzeko. Kutxan eramaten ziren lehen aipatu diren ondasunak. Bakarrik 1904tik ezkerro eramaten da elizako sakristiara. Ermandadeko egoitzara 1935 aldera ezkerroztik itzultzen da.

Kutxaren entrega 1770 arte Magdalena egunean egiten zen; gero Santiago egunaren inguruko igandean. 1818tik aurrera ia beti Santiago egunean. Egun honetan, San Pedro egunean bezalaxe joaten da Junta Orokorra elizara.

Ezpata dantzariak eta ttuntunek parte zuzena hartu zuten hasieratik joan etorri honetan, eta 1864an txaranga edo musika bandak ere bai, eta dantzaldia eta zezen suzkoa jartzen ziren eguna alaitzeko.

1905ean sortu zen "Hermandad de San Pedro"k ere egiten zuen bere Kutxa entrega, Udaletxean, eta San Ignazio egunean. Kofradia honen liburu agirietan agertzen dira zein neska gaztek eramaten zuten kutxa, hiru izaten baitziren. 1906an Anizeta Amibillaga, Maria Goikoetxea eta Barbara Perez. 1907an Faustina Ipui, Franziska Irigoien eta Mikaela Tumas; eta honela urtero.

Kofradiako liburuak

Azken 400 urte

Celditzen den libururik zaharrena 1606an hasi zen idazten, eta bertan jasotzen dira Udaletxeko sekretario edo eskribauak idatzitako Kofradiaren erabakiak eta kargu hautatze agiriak.

Diru sarrera eta gastuen lehen liburua 1715ekoa da. Liburu zaharragoak ere egon ziren, noski.

Abad Nagusiaren etxean, kutxa barruan gordetzen ziren liburuak Kofradiako diru eta ondasun guztiekin

Kutxa Entregan elizako sakristian urteko kontuen azalpenak ematen.

batera. Kutxa entrega egunean gauza guzti hauekin gora eta behera ez ibiltzeko, liburu zaharrenak sakristian zegoen Kofradiako beste kutxa batean utzea erabaki zen 1776an, sakristiauren eskutan, baina Abad Nagusi izendatu berriak kontrolatua.

Zoritxarrez, 1793ko abenduaren 1ean Frantziako ejerzitua herrian sartu eta Eliza osoa uztu egin zuen. Alferrikoak izan ziren liburuak berreskuratzeko ahalegin guztiak. Eta elizako beste ondasun askorekin batera, sei liburu zaharrenak ere desagertu egin ziren.

Hala ere, gelditzen diren liburuetan 400 urteko historia ikus daiteke, Hondarribiko arrantza eta arrantzale, itsas gizon eta ia herri osoaren gorabehera xumeekin.

Diru kontuak Lehen balearen bila

Kofradiak azken 400 urteotan gora-behera asko izan karren, ohiturak eta bizimodua oso gutxi aldatu ziren mende honetan ongisko sartu arte. Kontuetako liburuan diru iturri eta ordainketak azaltzen dira, denbora guztian ia gauza berdinak errepikatuz.

Diru iturri nagusia, kofradeek beurek ordaintzen zuten kuota izango da. Hasiera batean, txalupa patrioiak "manta" egiterakoan eskila osoaren kuota bereizten zuen, urtean bitan Abad Nagusiari emateko. Geroago, bakoitzak ontziaren kategoriaren arabera ordainduko zuen.

Kuota ordaindu behar izaten zuten, Ingalaterra, Holanda eta Ameriketara nabigatzen zutenek ere, edo eta kargamendu ontziaren lan egiten zutenek. Piratan aurka korsoan ibiltzen zirenek ere bai.

Harrapatzen zen urteko lehen balearen mihingain-hegalak, "San Pedoren partia" eta hurrengo baleen salmentako zati bat ere Kofradiako izaten ziren.

Beste diru sarrera garrantzitsuak, arrantza haundietako urtetan egiten ziren prestamoen interesak izaten ziren. Errepide edo kamio nagusia egiteko 1.500 "peso" Diputazioari 1790an prestatutakoen konkrituak ere ia 100 urtetan kobratu ziren. Txalupak eta sareak egiteko,

arraba erosteko, etabarretarako, prestamoak ematen zituen Kofradiak.

Egiten ziren gastuak, beste aldetik, 1566ko Ordenantzen aginduek eta helburuak betetzeko izaten ziren.

Gizarte zerbitzu modura, arrantzale erretiratu eta gaixoei, eta emazte alargunei hileroko diru laguntza ematen zitzaien. Negu partian, eta arrantza eskasian batez ere, diru partiketak edo janari partiketak egiten ziren.

Erligio ekintza modura, igande eta jai egunetan, itsasora atera aurretik, Santa Maria Magdalena elizan ematen ziren albako meza, urteko bost anibersario eta erresponsuak eta kofradeen hiletak Kofradiak ordaintzen zituen.

Sareak, bale koipea egiteko labe eta ontziak, legatz arraba eta kupelak, Kofradiak erosi eta mantentzen zituen.

Soldata modura askori ordaintzen zitzaien: Eskribano, kapellau, organista, sakristau, aguazil, ttuntunero, talaieri, Abad Nagusi eta Txiki, etabarri.

Eta azkenik, San Pedro egunean kofrade guztien banketea, Magdalena eta kutxa entrega egunetako agintarien banketeak, eta beste hainbat jaitako zezen korrida, su artifizia, dantza, e.a. aipatzen dira kontu liburuetan.

Arrantzaren salmenta ur izkinean.

Arg.: Udal Arkiboa

Aurrekaldean: Dionisio Olaso Ezeiza "Txabal" (1894-1977), Manuel Lazkanotegi Amunarriz "Trallo" (1883-1949), x.x., x.x., Gabriel Salaberria Sagarzazu (1897-1964), x.x., Jesus Salaberria Sagarzazu (1899-1969), Zelestino Iriazabal Berrotaran (1916-?), Liberato Iriazabal Berrotaran (1911-1961), Toribio Ortiz Sorondo "Matur motza" (1914-1978).

Atzekaldean: x.x., Segunda Iriazabal Zuzaina "Pisukoa" (1889-1868), x.x., Sinforosa Alza Exposito (1910-?), Josepa Higos Alza "Xelemoro" (1901-1973), Inaxi Ugarte Etxeberria "Trallo" (1889-1975), Pilar Sorondo Lazkanotegi (1913-?), Angelita Sorondo Euparan "Matur motza" (1892-1954), x.x., Fermina Ugalde Oianguren "Polita" (1900-1947), Berta Lekuona Oronoz (1893-1965), Avelina Ugalde Oianguren "Polita" (1891-1975), Leoni Indo Alkorta, Justa Aramendi Larzabal "Antxara" (1906-1976), Nieves Higos Higos (1880-?), Avelina Elizazu Ugalde (1871-1948), Basileia Birto Olaizola (1906-1975), x.x., Magdalena Gohi Lekuona, Ines Oronoz Elizazu "Artzaia", x.x., Casimira Arribillaga Marin (1887-1931), x.x., Eusebio Sagarzazu Urdanibia (1876-1931), x.x., Vizenta Sagarzazu Agirre (1902-1970), Florentzia Oronoz Picabea (1867-1950), Josepa Olasoaga Oronoz (1888-1960)

Bidaietan

Azken itsasoraino

Lehen esan dugu, merkatal ontzietako itsaskariak Lere Kofradiako partaide zirela. Kuota ordaintzetan aipatzen dira beraien portu helmugak, Ingalaterra (Londres), Holanda (Amsterdam), Flandes (Brujas), Frantzia (Nantes, La Rochelle, Bordele), e.a.

Gero, XVI. mendean, Ameriketako aurkikuntzaren ondoren, Indietako karrera sortu zen, Atlantikotik barrena merkataritza eginaz. Kofradiako partaide ziren Ubilla eta Arzu armadoreak. Hauek beren galeoiekin Ameriketako bidaiak egiten zituzten, Pasaiaik atera eta Sevillatik igaroz.

Felipe II. Espainiako erregeak 1588an Ingalaterraren aurka bidalitako "Armada Invencible"an Hondarribiko barkuek eta marinelak parte hartu zuten. Miguel Aranibar kapitaina eta bere itsas lagunak Beltran Mendiñondo, Juan Martinez de Elozaga eta Kristobal Bello *La Isabela* ontzian hil ziren. Eta Santa Barbara ontzian, berriz, Pedro Justiz, Juan Casanueva, Miguel Echabe, Tomas Palermo eta Santisteban Oyanguren.

Ingeles eta frantsesen aurkako hainbat batailatan ere parte hartzera behartuak izan ziren. Adibide bezala aipatuko genuke, zenbat lan hartu behar izan zuen Kofradiak 1780. urtean Ingalaterran zeuden herriko 59 marinel presoek diru laguntza bidaltzeko. Zoritxarrez, horietako hogeiren laguntza familikoek hartu zuten, kar-tzelan hil zirelako.

Udalako eta Kofradiako paperetan Espainiako erregearen armadara deituak izaten zirenen izen zerrenda asko aurkitzen dira. Eta zenbat hildako, munduko itsaso guztietan, Elizako heriotz liburuen arabera!

XVII-XVIII. mendeetan, ingelesak eta frantsesak Ternuaz nagusitu eta gure marinelak kaladerotatik bidali zituztenez, askok Ameriketako bidea hartzen dute, batez ere, "Caracaseko Gipuzkoar Konpainia" sortzen denean.

Handik, itsaso eta kai guztietara sakabanatuko dira: Txinara, Filipinetara...

XIX. mendean krisialdia etorriko da. Alturako arrantza desagertuko da, eta Kofradian kostako edo

bajurako arrantzaleak besterik ez dira geldituko. Hala ere, Trafalgarko itsas batailan (1805), Pedro Abasolo 18 urteko gazteak eta Franzisko Zuzuarregik heriotza aurkituko zuten.

XX. mendean, marinel batzuek Ternuako bidea hartuko dute berriro, eta Pasaiaiko bakailuketarietan arrolatzen dira. 1958 urtean *Estrella Matutina* eta *Gran San Ignacio* barkuak Dakarrerako bidea zabalduko dute, 1978an *Gran Beato San Valentin*, *Izar Zuri* eta *Matutina Berriak* Venezuelako kosta probatuko dute. 1994an *Santa Gema V*-ak Senegalera branka jarri, hantxe daramatza atun arrantzan azken urteok, aurtendik San Francisco Berria kide dutelarik.

Bale arrantzan

Ehun urte arte

Lehenen baleazaleak euskaldunak eta kantabriarrak izan omen ziren, baita balea-industriaren asmatzaileak ere; eta horrela bizi izan ziren VII. mendez geroztik. Hondarribiko bale ontziak ere antzinatik ibili izan dira. Udal zigilu zaharrenean, 1297koan, bale arrantzaren irudia ageri da.

Gure kostaldean, urritik martxora harrapatzen ziren baleak, iparraldeko itsaso izoztuetatik etortzen zirenean. Gero, XVI. mendean, Ternuan eta Labradorren hasi ziren harrapatzen, zortzi hilabeteko kanpaina eginaz, udaberritik urtarilaren amaiera arte.

Udal artxiboan 1533. urteko eskritura bat dago, non Martin Laborda, La Magdalena karabelako arma-

dorea, eta Juan Arribillaga hondarribiarrek Urruñako Juanes Oyarzabal eta Juanes Ibaetarekin Galiziako kostaldean baleak atzemateko tratua egiten dute. Kontratu hau oso zehatza da: bertan irakurri daiteke, laurak galeoi bakoitzeko kapitainak, hamarna marinel eramango zituztela barku bakoitzean, zenbate-

ko soldatak, noiz itzuli behar zuten, eta abar.

Bale arrantzak zuen garrantziari buruz, adierazpen bezala aipatuko dugu Kofradiak 1728. urtean bere

Argazki oina

bazkideen zerrenda datu askorekin egin zuela. Baleazale artean izendatzen ditu 40 kaltetar, 37 portuar, 50 baserritar eta 19 irundar, Guztira 146.

Beste aldetik, Hendaia eta Urriñako arrantzaleekin burruka ugari sortu zen balea ehizaren eskubidea norena zela eta. 1566. urteko Ordenantzaren 26. artikuluan Kofradiak bere eskubideak defendituko ditu. Bestalde, frantsesak eta ingelesak Ternuan nagusitzen direnean, Gipuzkoako marinelak Iparraldeko barkuetan arrolatzen dira, eta hori debekatu egin zuen Espainiako erregeak, 1728. urtean. Higer gazteluko gobernadoreak, lege horri kasurik egiten ez ziotelako, Hondarribiko kapitain hauek espetxeratzeko agindu zuen: Pedro Alzugarai, Juan Jose Sorondo, Miguel Ignazio Eguilluz, Gabriel Jose Urrutia, Jose Arizmendi eta Agustin Ignacio Arizmendi. Eskerrak, Portuko etxeetara zetozen soldaduei aurrea hartu eta hanka egitea lortu zutela.

Hondarribian baleei buruz daukagun azken berria 1883. urtekoa da. Urriaren 22an Higerren azaldu zen balea bat. Donostiako "Mamelena 3" baporeak, granada lehegailu batekin zauritu arren, ezin izan zuen harrapatu.

Balearen arrantza oso errentagarria zen, aprobeitxagarriak baitzituen bere zati guztiak, jateko, argia egiteko, leihoburuak eta aulkiak egiteko, kortseak eta abanikoak egiteko, eta abar. Oso arriskutsua, ordea. Nola menderatu bere indarra, arpoiak sartu ondoren batez ere. Heriotz liburuetan 15 marinel aurkitu ditugu balearen heizean hilak espresuki adierazita.

Kofradiak bazeukan Lonjan balearen koipea urtutzeko labe bat, eta erabiltzearen truke zerga jasotzeko eskubidea zeukan. Baleak begitatzeko Talaia ere egin zuen. Aldi berean, ohitura zen urteko lehen balearen mihia eta bizarrak Kofradiari oparitzea.

Bale bat txalupa txikitzen, grabatu zahar batean.

nagusiak Donostia, Pasaia eta Hondarribia ziren, eta bere iharduera eremua Ingalaterrako Mantxa kanaleraino zabaldu zen hasiera batean. Hondarribiko ontziak Frantziako atlantiar portu sarreretan -Baiona, Bordele, La Rochelle, Nantes eta Brest- zelatan egoten ziren, presa on eta erraza aurkitzen zutenean eraso egiteko.

Korsarioen ontziek, bizkorrek eta arinak, jabego pribatua zuten eta nagusi berak ere itsasoratzen ziren. Erasoko metodo nagusia abordaia izaten zen, artilleriaren laguntzarekin. Hala ere, arma gehiegi ez zuten erabiltzen, irabazitako barkuei ahalik eta kalte gutxien egiteko, ondoren saldu ahal izateko hauek.

Hondarribian korsario barkuak ugari izan ziren XVII. mende bukaeran. Euren artean, aipatuko ditugu Juan Benito Lafuenteren *San Jose* eta Josefa Lizardiren *Nuestra Señora del Rosario y de las Animas* fragata eta bergantinak. Txalupak eta pinazak ere erabiltzen ziren ekintzak portutik hurbil gertatzen zirenean. Hortarako Donibane Lohitzuneko itsas bidea leku aparta zen.

Botinak, gehinetan, ez ziren oso aberatsak, merkatal ontzi txikiak, pinazek, eta patatxeek oihai, ardo, papera, arropa, gazta eta oholak besterik ez baitzituzten garraiatzen. Batzuetan, zorte handia izanez gero, Ternuatik Donibane Lohitzunera zetorren bakailao-ontzi baten bat harrapatzen bazen, botin ederra banatzeko aukera izaten zuten. Felipe Mugarrieta

Korsarioen

Nobela bat ote?

Euskal korsarioa Erdi Aroan sortuko da eta XVII. mendean batik bat hedatu, euskal korsaritzaren urrezko garaia bilakatuz. Gipuzkoar korsarioen kai

Barra de Fuenterrabia, a la vista de vapor negro naufragó el vapor pesquero "Constantino Thikiya" en la madrugada del domingo 8 del actual, ocasionando la muerte de doce tripulantes.

La multitud de los que se acercaron para ver el naufragio, que se produjo en la madrugada del domingo 8 del actual, ocasionando la muerte de doce tripulantes.

Confluencia de los bañistas, que fueron numerosos después de la catástrofe, al alba del domingo 8 del actual.

Una gran multitud de personas se acercaron a la zona del puerto para ver el naufragio, que se produjo en la madrugada del domingo 8 del actual, ocasionando la muerte de doce tripulantes.

Unos de los bañistas, que se acercaron para ver el naufragio, que se produjo en la madrugada del domingo 8 del actual, ocasionando la muerte de doce tripulantes.

Uno de los bañistas que se acercaron para ver el naufragio, que se produjo en la madrugada del domingo 8 del actual, ocasionando la muerte de doce tripulantes.

Arg.: Udal Artxiboa

"Constantino Thikiya" 1913ean itsasferatu zeneko prentsa albisteak.

Nuestra Señora de Guadalupe fragatako armadoreak 1693. urtean aditzeria ematen du *La Fortuna* bakailao-öntzia harrapatzea lortu zuela.

Beste presa interesgarriak kontrabando egiten zuten barkuak ziren. Orduan, sarritan egiten zen diru kontrabandoa. Hondarrribiko txalupa batek, 1708. urtean *Nuestra Señora de la Talaia* y *San Joseph* barkua preso hartu zuen Amuitz irla ondoan eta gordeta zeraman Baionako merkatarit batzuen 4.852 zillarrezko eskudu harrapatu zituen.

Iharduera ekonomiko honetan, maila guztietako jendeak hartzen zuten parte, armadoreek, ofizialek eta marinelek. Armadako korsario famatuena Joseph Zuloaga, Miguel Antonio Casadebante eta Felipe Mugarrieta izan ziren, beste arlo ekonomikoetan ere oso ezagunak, etxe eta lurren jabegoan batez ere, eta hirurak gainera alkate eta udaleko beste kargudun izandakoak. Miguel Zuzuarregi alkate korsarioa HONDARRIBIA aldizkariko 55. alean aipatzen da. Ofizial eta kapitain ospetsuen artean ere aipatuko ditugu Lazaro Castillo, Carlos Sorondo eta Miguel Yarzagarai.

Bizimodu hau oso arriskutsua zela nabari da.

Hilketa asko gertatzen zen, bai borroketan, bai naufragioetan. Lisboako barran 22 hondarrribiar marinela ito ziren 1704. urtean korsari fragata batean, eta 1742an 17 marinela desagertu ziren *Nuestra Señora del Coro* korsario ontziarekin batera. Korsario hildako 120 lagun gutxienez aurkitu ditugu espreski izendatuak.

Hondarrribiko azken korsarioak joan den mendean aritu ziren Pasaia eta Ameriketako barkuetan.

Itsasoa hondoratuak Mareen ordaina

Urteetan zehar ugari dira itsasoa arrantzale, marinela, edo itsakari hilak.

Nola: Korsario, bidaletan, borroketan, istripuetan, arrantzan, eta barran.

Non: Urrun zein hurbil: Indietan, Ameriketara, Ternuan... eta etxe aurrean: barran.

Mila inguru dira azken 400 urteotan Hondarrribiko semeak itsasoa hilak edo naufragiak.

Haietako ehunen bat begi bistan, barran, etxetik hurbil.

Labur bada ere aipa ditzagun hondoratze hauetarik nabarmenenak eta gure denboratik hurbilenak.

Santo Tomas arrantza txalupaa, itsasoa galdua, 1883. urtean, hamaika naufragio suertatuz. Udaletxeak, hildakoen familiei laguntzeko asmoz, diru bilketa antolatzen du eta 1.000 pzt. ematen du. Diru emaitzen artean Alfonso XII, Espainiako Erregearena (1.000 pzt) eta bere ama Isabel II, 500 pztarekin.

Anacleto trainerua bale bat ikustera itsasoraten da 1884ko azaroaren 1ean. Barra gainditzera koan trainerua kilaz gora gelditzen da. Aldez edo moldez portu-iristen diren artean, bi falta direla konturatzen dira, haietako bat Rufino Berrotaran, 11 urteko mutikoa. Portu osoan, Rufinoren gurasoen oihuak, behin eta berri, entzuten dira: Akabo gure mutiko txikia, akabo betiko!

Ahalik eta laisterren ateratzen dira 2 txalupa. Bata Ondarraitzu aldera doa. Besteak, Santa Ana aurrean, *Anacleto* trainerua ikusten du, kilaz gora. Buelta ematen saiatzen direnean... "aita, aita". Hau poza, negarria eta algara. Zorte oneko ibili zen Rufino mutikoa; eta zoritxarrekoa, Migel Etxegoien, desagertua.

XIX. mendea bukatu baino lehen, beste ezbeharrak tristura ekartzen diete Hondarrribiko herritarrei, batez ere arrantzale familiei. Hala, *Liberato* txaluparen hondoratzea, bi naufragorekin, Sokoatik hurbil; hiru urte beranduago, *Fernanda* Amunarriz alargunak bere 14 urteko semea galtzen du, *Susana* trainerua-

ren istripuan.

Baina benetako negarrak eta ezbeharrak mende honetan ezagutzen dira gure herrian, denak bata bestearen atzetik, mende haseran batez ere, negarrak txukatzeko denborarik eman gabe.

1913: *Constantino Chiquia* arrantza baporea, Hondarribiko barran hondoratzen da. Hamalau gizon eskifaian, haietako 12 hil. Entzute handiko ezbeharra izan zen. Prentsak zabaltzen zuen berria, eta familiei laguntzeko erantzuna ezin hobea iritsi zen.

1915: *Santisima Trinidad* baporea, hau ere barran bertan hondoratzen da, bi gizon hilik gertatuz.

Urte horretan bertan, Kai Berriko eraikuntzako lanetan, hiru gizon ito ziren, zeramaten gabarra bueltatuta.

1921: *Bi Anaiak* arrantza baporearen kaldera lehertzen da "Puntalaren" aurrean. Istripu latz horretan lau gizon gazte hil eta beste bost larri zauriturik gelditzen dira, bizi guztirako batzuk. Momentu txarrak denentzat, Eustakio Amunariz Jauregi patrioaren familiarentzat batez ere.

San Luis baporearen kaldera ere lehertzen da urte honetan itsasoan atunetan zebilela, Higer lurmuturretik 90 milietara. Leherketaren ondorioz, lau arrantzale hilik eta bosgarren bat handik egun gutxira hiltzen da San Gabrieleko ospitalean.

Hondoratze hauek aipatuena izanik ere, tamalez beste ezbeharrak ere gertatu dira, urteetan zehar. Haien artean, 1951koa: itsasotik etxera zetozela, barran bertan lau arrantzale hiltzen dira, olatu haundi batek *Santa Lucia* barkua bueltarazita.

Barkuen arteko guda bat, garaiko grabatu batean.

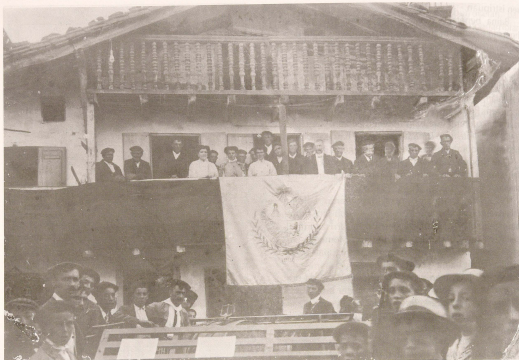

A. Valverderen irudia

Gure olerkari SATARKAK, oda honetan ageri denez, aski ongi ezagutu eta maitatu izan zuen

ARRANTZALE GAXOA!...

Negu beltz, illuna da... ta arrantzale artean
Orain ezin bizia, gose aundi ta otza.
Errian danak ixil... surik ez sukaldean,
Ta ume gaxoengatik amak itun biotza!...
Itsasoa txar dago, guztiz asarratua...
Ta arrantzale azkarra ogia irabaztera
Ontzi txiki batean, indarka, nekatua,
An dioja itsasora, arraia arrapatzera.
Ortzean odei beltzak, non-nai aize aundia...
Itsasoa borrokan ari da mendiekin,
Eta arrantzale onak orain galdu bizia!...
Etxean, ama bere umetxo kutunekin
Aita maitearen zai, jateko ogi zuria;
Aita betiko datza urpean arraiekin!!!

Beste Kofradiaren egoitza, "Katilu" etxea, 1906 inguruan bere Kutxa Entrega egunean.

Hamar urtez gutxienez bi kofradia izan ziren batera Hondarribian

Kofradiako liburuetan aipamenik Kegin ez arren, 1905eko San Pedro egunean 53 arran-tzalek beste kofradia sortu zuten. Ermandade berriak, "Hermandad de San Pedro" izenarekin, aurkeztu zituen bere estatutoak Gobernu Zibilean. Betiko kofradiak (Kofradia zaharrak) "Cofradía de San Pedro" izenarekin jarraitu zuen, lege berri baten eraginez (1904ko urrian) bere estatutoak aurkeztu behar izan zituenean.

Bien arteko desberdintasunak oso txikiak ziren. Kutxa entrega, Santiago egunean eta elizan egiten zuen batek, San Ignazio egunean eta udale-txean besteak; Areto nagusia Zuloaga kalean batek, eta San Pedro kaleko 16an besteak; kuotak 12 pta ba-

tek, eta 8 besteak.

Ermandade berri honek urte gutxi iraun zuen. Juntetako agiriak eta kontu liburuak 1915 arte besterik ez ziren jaso. Kofradia zaharrera itzultzekoan, zorretan utzitako kuoten ordaina eskatu zitzaion.

1905eko Abad Nagusia Roman Agirre izan zen, 1906koa Sebastian Ezponda, 1907koa Eustakio Arranbide, 1908 eta 1913koa Jose Migel Emazabel, 1909 eta 1914koa Ignazio Agirre, 1910koa Mariano Oronoz, 1911 eta 1915ekoa Leon Iriazabal, 1912koa Casimiro Iriazabal eta maiordomoa-idazkaria beti Fausto Sagarazu izan zen.

Bestalde, 1921ean Kofradia antzeko beste elkarteren bat izan zen,

"Pósito de pescadores Nuestra Señora de Guadalupe" izenekoa. Eta Kofradia zaharrak baldintza oso onak eskaini zizkion berarekin bat egiteko. Baina, 1927an bere aldetik jarraitzen zuen oraindik, gobernu zibilak biritan eskatzen baitio partaideen zerrenda.

"Pósito" honek ez du ezer ikustekorik 1936ko Positoarekin. Donostiako eta Pasaiaiko Positoen eraginez, 1936ko ekainean kofradiak, "Cofradía-Pósito de marantes de San Pedro" bihurtzea erabaki zuen. Orduko legeen arabera, Estatuak gizarte laguntza eta diru gehiago ematen zizkien Positoei Kofradiei baino, eta 330 kidek eman zuten izena. Honek, ordea, batere eraginik ez zuen izan.

Kaiak Ontzien gotorleku

Asturiaga

Higer muturrean aurkitutako hainbat anfora, moneta, irudi, etabarrek garbi adierazten dute gutxienez erromatarren garaitik leku hau ontzi aterpe bezala erabilia izan zela. Hondarribiko 1203ko "Carta Puebla"n Asturiaga izeneko kaia bazegoela adierazten da. Babes kai bezala erabiltzen zen batez ere, barra gaiztoetan edo kanalean arazoak sortzen zirenean.

1609ko urtarrilaren 25eko Kontzejuko agirietan irakurtzen da, udalak herriari lana egitea eskatu ziola, zeren kanala Tumbioi aldetik ateratzen zenez, Arkaitz izeneko lekuan ibaiari irteera bat ireki behar zitzaioela. Eta, bide batez, Asturiaga kaia eta txalupak atrakatzeko taulatua konpontzea, merkantziak igotzeko poliak jartzea, eta teilape eta etxetxo bat egitea aparejuak eta sareak gordetzeko, edo eta gaua bertan igaro behar bazen ere. Eta obrei hasera emateko, azken harrapatutako balearen salmentako dirua erabili zen.

Sokoako kaia ere egin zuten

harginak, kala barruko arkaitzak puskatzen ibili ziren 1659an.

Gipuzkoako Juntak, 1730ean hemen bildu zirenean, Anbrosio Fagoaga maiordomoaren eskutian kaia berritzeko diru nahikoa utzi zuten. Lonjako kaia eta beste beharretarako erabili zen diru hura eta, ezkeroztik, Asturiagako kaia galtzen joan zen.

Alameda

Murru oinean, gaurko Alameda inguruan, herria sortzearekin batera kai bat izan zen, gero, Kofradiaren Ordenantzen arabera (1566. urtean), San Felipe edo Puntaleko kaia izenekin, Lonja etxe aurrera aldatuko zena.

Kofradiaren diruarekin gehienbat egina zena, Abad Nagusiak kaia erabiltzen zuten ontziei zerga kobratzeko eskubidea zuen, bela kopuruaren arabera. Konxatik barrua, marinen txalupak atotian erremolkatuak edo gidaturik sartzen ziren.

Hemen egiten zen belaontzi, pinaza eta txalupa haundien merkantzia pisatzea, karga eta deskarga guztia. Hemen zeuden balearen koipea urtutzeko labeak eta koipea edukitzeko ontzi haundiak. Hemen egiten ziren arrantzaren pisaketa eta salmenta.

Hemen kargatzen zen Ferroleko ontzioletara eramaten zen Nafarroako zura, e.a.

Berritze lan haundiak egin izan arren 1774an, kai hau hondatzen joan zen Pisua eta Benta etxea Magdalena karrikara 1800ean eramanez, etxetik, eta batez ere Marinako komandantziak, 1830a aldera, ainguratze edo deskargatzeko eskubideak Kofradiari kendu zizkionetik eta itsas merkataritza desagertzen joan zenetik.

Magdalena

Portu auzoa arrantzaletan familielkin haunditzen zihoaan arabera, etxe parean amarratzen zituzten txalupak ere ainguritzen joan ziren. 1579rako aipatzen da Magdalena ermita aurrean kaitxo bat erabiltzen zutela arrantzaleen txalupak. Zenbait itxaso zartadatan, ordea, ez zeuden batera seguru, ezta etxeak ere. Kofradiak 1767ean harrizko kai sendo bat berehala egitea erabakiko du, negu horretako ekaitz gogorrek etxe batzuk negargarri utzi baitzituen.

Juan Legarra, bertako hargin maisuak planoak egin eta obrak subastan atera ziren. Juan Bautista Izagirre, Jose Antonio Imaz eta Dionisio Arriola, maisu harginak, izan ziren urtebete eskasean egin zutenak. Harri haundi eta bereziekin egindako horma honek hiru tokitan eskailerak zituen, eta gurdiak ibiltzeko arrantpala sendo bat.

Franzisko Ibero, arkitekto lanak ezaguna, hemen ibili zen hain aztertzen, Diputazioak aginduta.

Lan hau bukatu ondoren, denon gustukoa gelditu zela zioten. Eta harresi aldera etxe gehiago babesteko, Tomas Etxeberriaren atariraino horma luzatzea erabaki eta egin zen.

Kofradiak urte asko behar izan zituen ordaindutako 42.805 errealek kitatzeko, Diputazio 400 "peso"ko diru laguntza bakarra jaso zuelako.

Kai hau San Pedro kaleko ertz batean zegoen kokatua.

"Plaza de Fventerravia" planoak, 1640an egina.

Arg: Cartografía antigua y paisajes del Bidasoa (Martin Izagirre Iñiñiz).

Kai Zaharra

Getarian, 1859ean, Gipuzkoako Batzar Orokorra egin zenean, Hondarribiko ordezkariak kai berri baten beharra azaldu zuten eta onartua izan zen.

Ahaldun Nagusiak Mariano Jose Laskurain injeniariari proiektu bat egiteko eskatu zion berehala, arrazoi hauek kontutan har zituzala eskatuaz:

- Bainuak hartzea eta txalupan ibiltzera etortzen ziren udatiar ospetsuak.
- Arrantzale ontziak ekaitzetan babesteko beharra.

- Frantziako Enperadoreak, Biarritzen zegoenean, bisitak egitea agindu zuela.

Planoak, aurrekontuak eta lan baldintzak eginak zeuden hurrengo urterako.

Subasta abenduaren 2an (1860) egin zen. Kaia egiteko ardura Jose Etxabek hartu zuen, eta materiala jartzekoa Zestoako Leonardo Kortak.

Hamar hilabete eskasean bukatu ziren kaia eta lan guztiak.

Diputazioak bostetik laukoa ordaindu zuen, eta Udalak gainerrakoa. Kofradiari ez zioten eskatu kai honen gastuetan parte hartzea, garai honetan bere burua mantentzen nahiko lan baitzuen.

Kai Berria

Kofradiak, barra igarotzeko arriskuagatik, 1913a ezkerotzik Madrilera ministroari, Asturiagan edo beste toki egokiago batean, babes kai bat egiteko eskatzen zion.

Hilabete batzuk lehenagotik, Constantino Chiquiako 12 gizon barran galdu zirelako edo, 1914ko urte hasieran Ministru Kontseiluak onartzen du Gurutz Haundi enenadana egitea. Otsailaren 22an Jabier Ugarte bera, Fomentoko ministroa, teknikariek in lekua ikustera etorri zen.

Iparraldeko dikea egiteko subasta berehala egin zen eta

Kai berria 1919 eta 1940ko hamarkadan itsasoak hondatu ondoren.

lanak hasi ere. Manuel Guindosek hartu zuen 716.000 pztekin, hiru urtetan bukatzeko. Hegoaldeko dike eta kaiaren subastarik ez zen egin, dirurik ez zegoelako.

Planoak Migel Mantecone egin zituen. Iparraldeko dikea bukatu eta berehala, 1919an, itsasoak desegin zuen. 1933an beste proiektu sendoa bat, 100 tona zementuzko babes blokeekin egin zen. Kontratista hil zelako, 1945ean beste batek hartu zuen hiru miloi terdi pasatzorekin, Ramon Iribarrenek proiektuaren aldaketa batzuk egin ondoren.

1975ean eta 1979an Kai Berria haunditzeko lanak egin ziren.

horren arabera kobratzen ziren udal zergak.

Magdalena Auzoan.

Magdalenako kaia erabiltzen hasi zenetik, ez zen berehala jarri Pisu Etxea auzo honetan. Betidanik, Alde Zaharrak edo "Kaleak" ezin zuen ikusi "Portua" eta oinperatu egiten zuen. Murrutik kanpora eta Erreal honetan ez zen ez etxerik eraiki, ez dendarik ireki, ezta bizitzeko gauza beharrezkoenak sal-erosi ere.

Herritarren arteko iskanbilarik gogor, luze eta garrantzenetakoa Portuko auzoan lehen aldiz Benta eraiki nahi izan zenean gertatu zen.

Istilua 1799ko San Martzial egunean piztu zen Udaletxean, Kofradiako karguak hautatzen ari zirela. Alkateek, Sanzetenea eta Casadebantek, ez zuten eman baimenik pisuaren pleitoari buruz hitz egiteko, Kofradiak auziperatua baitzuen Udala pisua Lonjatik Portura eramaten uzten ez zuelako.

Juan Nikolas Casadebantek Udaletxeko balkoitik zehar alde egin eta Arma Plazako Gazteluko soldaduei beren baionetekin parte hartzeko eskatu zion. Baina inguruan jende asko bildu zenez, momentuz horrela gelditu zen dena.

Benta Salmenta gune

Lonja Auzoan.

Benta edo Lonja, beti kaiaren erizenean egon izan da. Hortik dator- kio izena Lonja auzoari, errege pisua eta salmenta etxea Alamedako harresien ondoko kaian zeudelako.

Benta Udalarena zen, honen eskuetan egon behar baitziren hain garrantzizko "pisu eta neurriak". Salgai jartzen zen dena bertan pisatu behar zen, eta

Baina alkateek, herriko epaileak aldeberean ere bazirenez, berehala 47 arrantzale auziperatu eta kondenatu zituzten. Dozena bat besterik ez zuten kartzelaratu, beste 35ek herritik ihes egitea lortu baitzuten.

Azkenean, Espainiako erregeak parte hartu behar izan zuen. Handik lau hilabetera hamabiak aske utzi zituzten eta besteak herria itzuli ziren.

Hurrengo urtean Espainiako erregeak udalari aginduko zion Portuan eraikitzeko lehen Pisu Etxea, Udalaren kontura gainera. Santiago kaleko azkeneko etxea eta Santa Mª Magdalena kaleko artean zegoen San Bartolome Ospitale zaharrean egin zen.

Hamazortzi urte luze ondoren, Kofradia eta Udaletxearen adostasun baten ondorioz ireki ziren Portuko lehen hiru dendak, Santa Mª Magdalena kalean hirurak.

Portuko Zabalgunean

Portuko Auzoa itsasoari jandako eremuetan zabaldu zenean, Benta kaira hurbildu beharra zegoen eta, aldi berean, garaiko beharretara moldatu. Udaletxeak 1905ean Benta berri bat egiteko proiektua eskatzen du. Enkantean salduko ditu Pisuko etxea eta hiru

Arg.: Udal Artxiboa

dendak. Zortzi urte geroago, Franzisko Etxebeste Ugartemen-diak egingo du, Benta gaur egun Itsas Etxea dagoen lekuan, Angel Fernandez de Casadebante arkitektoaren proiektuaren arabera.

an egin zen Benta, xarmanta benetan. Ikusgarria zen zurezko bolatxo ibiltariarekin zeukan enkante sistema.

1929an inauguratu zen, berriro ere udala zelarik Bentaren jabea.

Beste Benta bat

Arrantzaleen seme-alabak eskola beharrean aurkitzen zirela eta, Benta "Portuko Eskola" bihurtu zen. Horretarako, beste Benta berri bat egin beharra zegoen. Franzisko Urkola arkitektu eta Rene Petit ingeniaren proiektuaren arabera Portuko Elizaren atze-

Azkeneko Bentak

Portuko eliza atzeko Benta txiki-gia gelditzen ari zela eta, 1976an Kofradiak berak egingo du Benta berri bat, bestearen inguruan. Haundiagoa, garraiari eta ontzientzat egokiagoa, enkante egiteko tresna aurreratuagoaz, bulegoak eta errementa denda bertan dituen, e.a.

1.976ko irailaren 10ean inauguratzea erabaki zen, baina ustegabeko zorigaitz batek zapuztu zuen ospakizuna. Ama Birjina egunean Josu Zabala tiroz hil zuten Alardea bukatu ondoren.

Azken urteotan, arrantzotziak gero eta haundiagoak direnez, kanala igarotzea eta Bentara hurbiltzea ia ezinezkoa bihurtu da, marea behean batez ere.

Beharrezkoa zen, bada, ur haundiagoko ertzetara jotzea. Kai Berrian zegoen zabalguneaz baliatuz, hantxe eraiki da, bi urteren buruan, Benta Berria, seigarrena Kofradiako historian, azken teknologiazko gaiatz ornitua. Benta berri hau gaur inauguratu-ko, 1997ko irailaren 11an.

FUENTERRIA. - Pescador

Arg.: Udal Artxiboa

Lixa azalak lehortzen. Florenzia Zubillaga Zuzaita (1888-1973) eta Segunda Iriazabal Zuzaita "Pisukoa" (1889-1968).

Talaia eta talaiaariak Begiradarik zorrotzena

Hona hemen, izadia eta gizadia bat eginez, arrantzaleen zerbitzurako egiturak. Alde batetik, lekua: talaia, farola; eta beste aldetik, gizakia: talaiaia.

Goazen banan banan eta elkarren segidan ikertzeraz, historian zehar, bata zein bestea, baina beti elkarrekin.

TALAIIA antzineko izena, arabiarrek emana, Euskalerriko itsasertzean ematen da, arrantzale herrietan, batez ere.

Hondarribian ere izen hau zaharra da eta eremu zabala dauka.

San Enrikeko gotorlekuan, Jaizkibel gainean, txanpon erromatar bat aurkitu zen, eta bere garaian erromatarren talaileku bat izan zitekeela pentsatu izan da.

Baina ur sakonegitan sartu gabe, Hondarribian talaia leku izen bezala agertzen da (1571), Artxiboko dokumentuetan (1623), Baserri izena (1857), Erreka (Axpandiriko erreka), Badia (talaialdeko badia). Talaiazpi toponimian. Eta gure egunotan, Hondarribiko hezkuntza publikoaren ikastetxe bateratuak izendatzeko: Talaia.

Hondarribiko talaiaik, gero farola bihurtua, mendeetan zehar funtzionatu izan du bere helburuekin, balearen presentzia markatzeko eta arrantzaleei porturako bidea seinatzeko. Talaia zaharra, 1800an, jakin badakigu xehetua zegoela, frantsesek suntsituri. Bigarren karlistadaren ondoren berriz apurtu zuten, eta 1878an erabakitzen da Faro berri bat eraikitzea. Higerko Faroa, Frantzisko Lafargaren gidapean, 1852an hasitako lanak 1883an bukatzen dira: 29 urteko lanak izan ziren. Hasieran oliabaloio erabiltzen ziren, ondoren petrolio eta azkenik argi-indarra.

Oraingoa, 65 metroko altituden dago, 21 metroko altura du, eta 23 milietara distiratzin dute argiek, 2 distira zuri elkarren segidan minutuko.

Bitxikeria da 1958koa: konponketa lanak egin ziren farolan, eta goiko aldean argi bat jarri zuten hegazkineei bidea markatzeko.

Talaia edo farolarekin batera talaiaia dugu: kargu bitxia, arrantzaleen eta itsas gizonen munduan. Bere izendapena, Hondarribian Kofradiari zegokion; beste lekuetan Kofrادی, Udaletxe eta Elizaren esku zegolarik. Talaiairen betebeharrak hauek ziren, besteak beste: balearen bat ikusten baldin bazen abisu eman, eta ekaizta zegoenean labean sua egin "con achas de viento" txalupei bidea jakinarazteko.

Talaiaeroari, beti erne, bere soldata eta zapata pare bat urteko ematen zitzaizkion.

Talaiairi ibili zirenen artean, aipa ditzagun batzuk: 1717an Lazaro Pancorbo Gebara, 1718an Jose Igos, 1791n Jose Berrotaran, 1803-1804an Migel Ignazio Miranda, 1878an Gregorio Perez.

Kofradiaren ekintzen artean, eskolei dagokiena ere

Eskolak Etorkizuna lantzen

azpimarratu egin behar da, zeren berez itsasoko arazotarako antolatua egon arren, arrantzaleen umeak ongi hezitzeko arduraz erakutsi izan du beti Kofradiak, Kofradiako kapellaua umeen maisu ere izatea ohizkoa zen, berari maisu soldata ordainduz, 1715eko Junta Nagusian proposatzen den bezala. Kofradiak eragina izan duen eskola batzuk aipatuko ditugu hemen.

Portuko ume-eskola

Portuko zabaldua edo ensantxea egiterakoan, kontzejuak, Arma Plazakoaz gain Portuan beste eskola bat egitea erabaki zuen. Erabakia 1898ko urtarrilaren 16ko plenoan hartu zen. Eskola hau egin arte, Kofradiak bere lokalak utzi zituen Ermandadean, eskola emateko. Portuko ume eskola hau, Matxin de Arzu kalearen bukaeran kokatua, Juan Jose Aginaga arkitektoaren proiektuaren arabera 1900eko otsailaren 4an inauguratu zen. Ez zuen iraun denbora askorik, zeren 1935ean bota egin zen, Bentako eskola iadantik martxan zegoelako.

Bentako eskola

Matxin de Arzu kalean bertan egon zen eskola hau ere, lehen aipatu dugun Zabalguneko Bentan. Eraikuntza honetan, 1924-25 ikastarotik aurrera gelarik haundiena eskolarako erabili zen, gainerako instalazioek 1929raino Benta izanaz jarraitu zuten bitartean. Jose Miguel Etxaniz izan zen lehen maisua. Benta leku berrira aldatu zenean, eskola honetan bi gela egin ziren Portuko neska koskorrentzat, eta beste bat ume txikiarentzat. Eskola honek 1974 arte iraun zuen. Gero, honen eremuan, Itsas Etxea egin zen.

Orientación Marítimako eskola.

Udalak, 1943an, Butron pasealekuko Villa Magnolian bi gela egokitu zituen arrantzaleen semeek eskola emateko. Urte bereko maiatzaren 30ean Kofradiako Junta Nagusian, Lan Ministeritzako ordezkari batek helduen itsas eskola bezala ere erabiltzeko proposatu zuen, Kofradiak gastu arruntak ordaintzen bazituen. Eskolaren funtzionamenduko arauak irakurri zituen, eta, Kofradiako idazkariak euskaraz esplikatuz ondoren, aho batez eta eztabaidarik gabe onartua izan zen proposamena.

1973an itxi zen eskola hau, Portu eta Kaleko ikasleentzat eskola publiko bakarra zabaldu zenean.

Etxebizitzak

Leorreko atsedena

Kofradiak, bere ekintzen artean, arrantzaleentzako etxeak egiteko edo bultzatzeko ardura ere izan du. Hiru etxe multzoetan parte hartu izan du azken mende erdi honetan.

Arrantzale auzoa.

Gerra zibilaren ondoren eraiki ziren 60 etxebizitza, Kofradiak bultzatu eta Estatu eta Udalaren diru laguntzaz. Arkitektoa Pedro Muguruza Otaño izan zen. Ospe haundiko ekitaldi batean banatu zituzten giltzak Sagarzazu alkateak eta Gobernadore zibilak 1942an, baina etxeak 1947 arte ez ziren estreinatu.

Kofradiako etxeak

Lehen urratsak 1950ean eman ziren. Kofradiak Villa Elolako terreno sail bat erosten du eta, "Instituto Nacional de la Vivienda"ren diru laguntzarekin, 56 etxe bizitza egiten abiatuko da, Pedro Muguruza Otaño arkitektuaren proiektuaz. Lanak berehala hasi arren, gauzak asko okertu ziren. Ruban enpresa kontratistarekin arazo asko izan, eta beste kontratista baten eskuetan jarri zituen, lau urte luzez obrak geldituak egon ondoren.

56 etxebizitza egin ziren. Eskaerak 111 zirenez, zozketa egin zen, eta azkenik, 1958ko San Pedro egunean giltzak banatu ziren. Kofradiak bere bulegoak Doroteneatik hona pasatu zituen.

Lur Gorri 1958an egindako arrantzale bizitzak.

Lur Gorri.

Aspaldikoa zen Kai Berri inguruan arrantzaleentzako etxe bizitzak egiteko asmoa. Kai Berriaren lehen proiektuan aipatzen dira eta 1918rako egin ziren planoak. Dena, ordea, hortan gelditu zen 1973 arte. Urte honetan, Kofradiak bere gain hartzen du eraikitzeko ardura nagusia, eta etxebizitza erosteko asmoa duten arrantzale familiei laguntza osoa ematen die. Egitasmoa 131 etxebizitza asmoa izan bazen, kopuru hau 59ra murriztu zen, eta 1978an inauguratu ziren.

230 - FUENTERRABIA

Barrio de los Pescadores - Quartier des Pêcheurs - Angler Ward

Ed. AISA

1947an egindako "Arrantzale Auzoa"ko etxeak.

Arg.: Udai Antxiboa

Kofradiak, sortu zenetik, helburu nagusien artean itsas gizon zahar edo gaixoei diru laguntza ematea izan du. Harrez gero beti eduki du kontuan helburu hau. Kofradiako kargudunei, gutxienez bi familia behartsuei hileroko diru laguntza zabaltzeko eskubidea ematen zaie 1614an. Gero, pentsionista eta zaharrei hileroko soldata bat ordaintzeko diru kopuru bat ezarriko da. Adibidez, 1911n Kofradiaren kontura jubilatzen dira Fermin Olaizola, Meltxor Sagarazu, Joakin Enparan, Pedro Antonio Urtizberea eta Enrike Olazabal.

Beti izan da dirua partitzeko ohitura. San Pedrotan eta Satiagotan, Kofradiak ordaintzen zuen patroia eta juntakoen banketea; gainontzekoei, aldiz, dirua banatuko zaie familikoekin ospatzeko egun seinaltatu horiek. Askotan, negu partean eta arrantza eskasi haundietan batez ere, erositako prezioetan saldu edo banatu izan ditu janariak. Eginkizun honekin lotua dago miseria gorriko 1940ko hamarkadatik ohitura bihurtu den bakailu eta olio partitzea.

“Gipuzkoako itsastar aitona laguntzeko” 1926an Patronatu Junta bat sortu zen. Diputazioak, Kofradien Federazioak, Aurrezki Kutxa Probintzialak eta beste erakunde batzuk hartu zuten parte, Sotero Irazustabarrenak bultzatuta. Dirua biltzeko kanpaina egin zen. Hemen, “Mirentxu Kasinoan” galazko afaria, jaialdiak eta erriak antolatu ziren. Hurrengo urteko urriaren 30ean, lehenengo aldiz Diputazioan egin zen arrantza jubilatuei

Arrantza zaharrei omenaldia Ezagututako lana

Omenalditxoa, bazkaria, diru partitzea, eta batzuei zozketa bidez behin betirako pentsioa ematea. Txanda honetan Agustin Miranda Arribillagari,

Norberto Aguirre Tiferi eta Ramon Igos Urdanibiari egokitu zitzaizen. Gero urte batzuetan, kostako herri desberdinetan egiten zen. Eta 1945aren aldera Donostiara pasatu zen. Orain Karmengo egunean egiten da, eta 70 urte-tik gorako arrantza erretiratuek hartzen dute parte.

Arg.: Udai Artxiboa

1937an norbaiten zai.

x.x., Santos Ortiz Lazkanotegi “Mastrikas” (1883-?), Augusto Olasagasti Ezenarro (1918-1950), Jerardo Amunarriz Emazabel (1918-?), Agustin Eizaguirre Genua (1894-1973), Jose Mari Alza Tife “Tutkia” (1899-1988), Jesus Goikoetxea Emazabel “Deabrua” (1891-?), Domingo Alkain Berra, Biktorianoa Lazkanotegi Amunarriz (1897-1978), Fausto Zubillaga Perez, Meltxor Sorondo Goñi (1902-1978), Enrike Iridoi Oronoz “Txerria” (1905-1973), Salbador Martinez Lekuona “Almirantea” (1906-1989), Robustiano (Salustiano) Zubillaga Higos “Tutri” (1882-1941), Jose Berroteran Etxeberria “Muxarra” (1880-1959)

La vie à la mer
Type de pêcheur

Arg.: Udai Artxiboa

Santa Kruz eguna

Kofradian alta ematea

Kofradiak ospatzen zuen jai haundienetakoa izaten zen Santa Kruz eguna, irailaren 14koa. Egun hau, 1798rako aipatzen da. Ilande eta jai haundia bezala gordetzen zen, Meza Nagusia kantatuaz, ttuntunero emanaldi eta afari-merienda eginaz, etabar. Kofrade guztxi banatzen zitzaizen launa erreala.

Mende honen erdira arte ezagutu izan den pezeta bana partitzea, ohitura horretan oinarritzen da. Kantitate sinbolikoa izan arren, kofrade kopurua eta nortzuk ziren jakiteko erabiltzen zen 1922an erabakiaren arabera, zeren pezeta jaso nahi ez zuena ez zen hartzen kofradetzat.

Egun hau aipagarria da baita ere, Kofradian sartze-ko izen emate eta sarrerako kuota ordaintzeko egun berezia izan delako.

Arrantzale auzoko etxeko giltzak banatzeko ekitaldia. (1942).

Arrainsaltzaileak Biteri eskola parean. Arg.: Udal Artxiboa

Guadaluperako begirunea

Arrantzaleen zaindari

Oso ezaguna da arrantzaleek Guadalupeko Amari izan dioten betiko debozioa. Kofradiak beti hartu izan du parte ermitako beharren laguntzan. Guadalupeko eliza 1773ean erre zenean, herriko agintariak, beti egin izan duten bezala, Kofradiara jo zuten laguntza eske. Erantzuna berehala ematen da: lau urtetan, urteko 100 "peso" emango ditu. Bere gain hartzen du 1813an teilaitu osoa konpontzea: 1878an kalbarioa egiteko, 1931ean kanpaia konpontzeko, 1941eko otsaileko zikloi beldurgarriaren kalteak berreskuratzeko, 1946an dorreko eskailerak, etabar konpontzeko eman izan du beti bere diru laguntza.

Beste aldetik, 1947an erabakitzen da Gabon egunean "bandera" jartzea, ohitura zahar bati ospe haundiagoa ematearren. Eskifaia bakoitzak urteko bere meza ateratzeko ohitura, Kofradiak arrantzale guztientzat Gabonetako meza nagusi bihurtuko du.

Zerbaitegatik Guadalupeko Amaren irudiak burutzen du Ermandadeko junta aretoa.

Kofradiaren esku zabalasunak ez du mugarik. Herriko Ospitaleko behartsuentzat noiznahi eramaten da era guztietako arrain, diru laguntza, e.a. Ospitaleak bere aldetik 1948an erantzungo du, Kofradia bazkide babesle izendatuaz eta sarrerako marmolezko plakan oroitzapena eginaz.

Kofradiak Gabon goizean Guadalupen eskaitzen duen arrantzale guztientzako Meza Nagusia.

Estropadak Hondarribian mende honen erdi aldera.

Arg.: Udal Artxiboa

Estropadak Lan eta kirol

"Arraun Elkarte" sortu aurretik trainerako arraunlari gehienak arrantzaleak zirenez, Kofradiaren bidez antolatu edo bideratzen ziren estropadak. Parte hartzea ala ez, azken orduan erabakitzen zen, entrenamenduetarako ia denborarik izan gabe.

Edo arraunlari talde bat sortzen zen eta Kofradiari trainera eta arraunak eskatzen zizkieten, edo Kofradiako Juntan aukeratzen zen patroia eta honek hartuko zituen arraunlariak. Trainerako patroiak barku baten eskifaiaitiki arraunlari bat baino gehiago hartzen bazuen, beste ontzietako norbaitzuk indartu beharko zituzten barku horien eskifaiaik.

Adituek diotenez, trainera apustuaren aipamen zaharrena 1871koa omen da, irailaren 8an Guadalupen sanjuandarrak hondarribiarei egindako desafioaren ondorioz. Zaharrago bat ere, 1865ean, Donostian edo agian Bilbon egon zela diote, Ondarruko kofradian aurkitzen delako urte horretako bandera bat.

Ba, Kofradiako liburuetan bi estropada hauen berriak agertzen dira. 1865ekoari buruz, gainera, abuztuaren 15ean eta Donostian Espainiako erregearen aurrean egin zela egiaztatzen da. Eta beste bat ere izan zela urregio urtean Zarautzen.

Oraindik gehiago, Udal artxiboan aurkitzen da inork aipatu ez duen eta oraingoz estropada zaharrenaren informazioa. Diputazioak, 1845eko abuztuan, kostako 9 udalerrriak gonbidatuko ditu berak Espainiako erregearen ohorez antolatzen duen estropadan parte hartzea. Abuztuaren 12an, goizeko 8etarako Donostiako kaian egon beharko dute estropadan parte hartu nahi dutenek.

Bere gain izango dira entrenamenduetarako hiru

egunetako dietak: 10 errealek patroientzat eta bosna 15 arraunlari uniformatuentzat. Honez gain 100 errealek trainera ondo pintatuta ekartzeko.

Hiru sari nagusi izango dira: irabazlearentzat 2.000 erreale eta hurrengo bientzat 1.000 erreale. Udalak erantzuten dio Diputazioari Kofradia prest dagoela estropada honetan parte hartzeko.

Oso ezaguna denez eta gehiegi ez luzatzearen, Donostiako Kontxako estropadei buruz aipamen labur bat egingo dugu. Bere hasieratik herriko trainerak parte hartu izan du eta bandera bat baino gehiago ekarri ere. Horrela, Kofradiaren babesean 1941, 1943, 1947, eta 1948an, e.a.

Alardea Noizkoa dugu?

Adituek diotenez, 1881ean hasi omen zen alardea ospatzen gaur egungo erara, kantinera, konpainia desberdin, e.a.

Hala eta guztiz ere Kofradiako liburuetan datu adierazgarri batzuk azaltzen dira. Kontabilitateko liburuetan, 1852a ezkerro eta urtero aipatzen dira Donostian erosten zen alardeko polbora herrira ekartzea, kartutxuak egitea, etabar. Guzti honen ardurar urte askotan Krispulo Tifek eta gero bere semeak Joxe Marik, aguazilak biak, izan zuten.

Tragutxo bat ere eskeintzen zitzairen, alardea bukatu ondoren, deskarga egitera etortzen ziren Kofradiako partaidei.

Mende honen hasieran, alardeko konpainiak ugaritzearekin, polbora nortzuri eta zein baldintzatan banatzeko erabakiak hartzen dira. Eta 1943ko Junta nagusi batean, Kofradiako konpainian parte nortzuk hartu behar duten agintzen da.

Zezenak

Tradizio zaharra

Kofradiako liburuen arabera, garrantzi haundikoak ziren Kofradiak berak urtean zehar antolatzen zituen zezen korridak eta jaiak. Gordetzen diren lehenengo agiriari dagokionez, 1607koan adibidez, badakigu ekainaren hasieran patroiz guztien Junta egiten zela San Pedro eta San Martzial egunetako zezen korridak, dantzak eta banketea antolatzeko. Diru eskasiagatik banketerik egingo ez bazen ere, zezenak ez ziren faltatuko inoiz.

Noizean behin, beste egun batzuetako zezen korridak ere aipatzen dira, Ama Birjinetan, Santiagotan, Santa Kruzetan, 1628. urtean San Roke egunean, e.a.

Geroago ere, 1948an Kofradiak antolatuko du San Pedro eguneko sokamuturra.

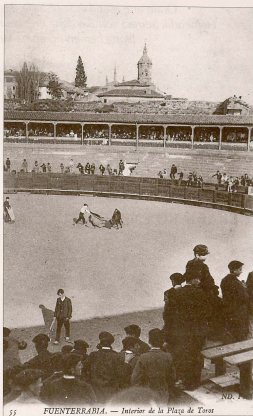
Antzarak

Denborapasa finkoa

Arrantzaileen herrietan, jai eta egun berezietan, ospakizunik garrantzitsuenak erlijiozkoak beti, eta gastronomikoak ahal zen neurrian izaten ziren. Hauekin batera, dantzak, musika, estropadak, zezenak eta antzarak ziren aipagarri. Antzara-jokoa, hau da, antzaren korrida eta lepo-moztea, XVIII. mendearen bukaeran hasten da Gipuzkoako portu ezberdinetan. Hondarribian, Santiago eta Ama Guadalupeko jaietan ematen ziren joko hauek batez ere. Behin eta berriz, 1767an hasi eta 1878an jarraituz, jokoen kontuak agertzen dira Kofradiako zein Udaletxeko liburuetan.

Ziur jakin dezakegu bi gauza: antzara jokoa egiten zirela gure herrian eta, txalupak pintatzeko gastuak ikusita, txalupak dotore apaiquak erabiltzen zirela.

Beste aldetik, joko horiek nolakoak ziren ez da erreza jakitea, Abad Nagusiak alkateari bidalitako faktura bati esker (1845ean) zehaztasun batzuk baditugu ere. Urte hartan 12 antzara erosi ziren itsasoan korritzeko; gainera, lau txalupen eta bi marinel "buzo"en gastuak orduan ziren. Eta aparte, bi txalupetako eskifaia antzarak korritzearen, eta beste bi txalupa haunditako eskifaia "antzara eskegitze" makila eusteagatik.

55

FUENTERRABIA. — Interior de la Plaza de Toros

Zezenketa bat Hondarribian.

Arg.: Udal Artxiboa

Arg.: Udal Artxiboa

Zaharren Konpainiako txilibitu eta danborrariak.

Orain arte esandakoa historia da, Kofradiako partaideek sortua.

Hemendik aurrera sortuko dena ere, gaur partaide direnen eskutik etorriko da.

Hona hemen noren baitan dagoen etorkizun hori.

JUNTA ZUZENTZAILEA

ABAD NAGUSIA: Olaizola Elizazu, Esteban

ABAD NAGUSI ORDEZKARIA: Oporto Genua, Jose Luis

ABAD TXIKIAK: Perdiguero Ladrón de Gebara, Rikardo eta Telleria Aizpeolea, Juan.

ITSAS ALKATEAK: Kanpandegi Tife, Gregorio; Susperregi Sorondo, Biktorian eta Susperregi Sorondo Juan Jose.

IDAZKARIA: Olaskoaga Susperregi, Andres.

KOFRADIAKO ENPLEGATUAK

Altuna Goñi, Jabier
Alza Sorondo, Gabriel
Aramendi Arranbide, Biktór
Aritizabal Mendiburu, Josefa
Bereau Goikoetxea, Idoia
Eizagire Berra, M^{te}. Elena
Emazabel Goikoetxea, Franzisko
Enparan Palomar, Aitor

Kanpandegi Tife, Maite
Kerejeta Tolosa, Seberiano
Lazkanotegi Bernas, Jose Ramon
Olaizola Elizazu, Esteban
Olaskoaga Susperregi, Andres
Sagarzazu Altuna, Jabier
Zubillaga Larraide, Santiago

KOFRADIAKO ENPLEGATU ERRETIRATUAK

Agirre Oronoz, Biktorian
Emazabel Alkain, Bienvenida
Emazabel Oronoz, Emilia
Perez Aramendi, Manuel
Sagarzazu Perez, Jabier
Sorondo Araneta, Jose Luis

LEGAZKETARIAK

AINARA
Alza Telletxea, Juan Pio
Aramendia Uranga, Jose Manuel
Basterra Etxaburu, Migel Anjel
Ortiz Zubillaga, Rafael
Personat Etxegoien, Florentino

ALBAKO IZARRA
Mendiluce Martinez, Luis Antonio
Moriones Martinez, Jose Franzisko
Rey Bermudez, Jose Enrike
Sagarzazu Birto, Kruz Eusebio
Sagarzazu Birto, Eusebio Manuel

AMATXO
Amonarritz Mubiedro, Fermin
Amonarritz Mubiedro, Seberiano
Castillo Bergara, Emilio
Iriarte Aranburu, Jose Maria
Leiba Retenaga, Manuel

ARANTZAZUKO AMA
Alza Telletxea, Manuel
Bereau Larretxea, Felix
Martirena Etxebeste, Jose Pedro
Martirena Larraza, Jose Antonio
Olazabal Olazabal, Rafael
Reategi Martirena, Jose Antonio

BERRIZ GERARDO
Lazkanotegi Garro, Jabier
Lekuona Errazkin, Joraro
Lekuona Errazkin, Jesus Maria
Lekuona Errazkin, Jose Jabier
Tumas Lofarte, Asier

BERRIZ JAIME
Altuna Goñi, Ramon
Arizmendi Errazkin, Maurizio
Eizagire Berra, Gregorio
Garate Ensal, Jose Luis
Gonzalez Diaz, Jose Maria

BETI BOSTOK
Amonarritz Alza, Jose Fernando
Beristain Azcune, Luis Maria
Mendizabal Larrauskain, Franzisko
Mitxelena Etxebeste, Jose Jabier
Zapain Susperregi, Roman

ESPONDA ANAIAK
Esporda Aizarna, Aitor
Esporda Errazkin, Jose Manuel
Esporda Murua, Migel Anjel
Miranda Oruezabal, Jose Ramon
Zamora Fernandez, Emilio

GURE AMA LUR
Fernandez Arretxea, Elio Antonio
Perdiguero Ladrón-Gebara, Rik.
Sorondo Albizu, Endika
Sorondo Elzo, Meltxor
Sorondo Elzo, Ramon
Sorondo Errazkin, Jose Antonio

MARIA JIMENEZ
Enparan Berrotaran, Asier
Estevez Rozas, Franzisko Jabier
Kanpandegi Salzedo, Gregorio
Romeo Etxebeste, Bernabe
Sagarzazu Agirre, Jose Luis

MARINEL
Artano Bicuña, Anjel M^{te}.
Blanco Larrarte, Antonio
Kanpandegi Tife, Alfonso
Kanpandegi Tife, Florentino
Kanpandegi Tife, Gregorio
Martinez Etxebeste, Tomas

MARINELA II
Perdiguero Ladrón-Gebara, Ed.
Perez Odriozola, Ignazio
Perez Odriozola, Juan Maria
Sañudo Escudero, Fco. Jabier

MONTE JAIZKIBEL
Amorrotu Darzeles, Franzisko
Amorrotu Etxeberria, Frko. Jabier
Aritizabal Iza, Jose Ramon
Iridoi Arrieta, Jose Migel
Silanes Agirre, Oskar

NUEVO MARIA YOLANDA
Berrotaran Sorondo, Jose
Berrotaran Sorondo, Roman
Sagarzazu Bengoetxea, Anselmo
Vazquez de Luis, Ignazio

NUEVO VIRGEN MARIA
Alonso Bastieretxea, Fernando
Araneta Alza, Jaime
Eizagire Larrarte, Karlos Luis
Larrarte Azpillaga, Julian
Larrarte Azpillaga, Oskar
Larrarte Olazabal, Ramon

ONDARTZ EDERRA
Emazabel Berrotaran, Jenaro
Emazabel Goikoetxea, Maximiliano
Errazkin Bengoetxea, Rufino

SIEMPRE ANA MARI
Enparan Martinez, Jazinto
Enparan Martinez, Jose Agustin
Enparan Martinez, Sabino
Enparan Palomar, Itzaki
Yenes Garcia, Jose

XON CINCO
Abetxuko Soreasu, Juan Jose
Arestin Arizmendi, Juan Jose
Bandres Elduaien, Bernardo
Bandres Elduaien, Jesus Maria
Emazabel Amorrotu, Anjel Frko.
Lekuona Abetxuko, Andoni
Lekuona Abetxuko, Tomas

ZERU PE
Alkain Dominguez, Alberto
Alkain Dominguez, Jorje
Alkain Rodriguez, Jesus
Goñi Urcelay, Jose Ignazio

ZILARRI
Alza Telletxea, Jose Ignazio
Iriazabal Alkain, Apolinar
Iriazabal Galarza, Pedro
Lekuona Arbelaitz, Jesus Maria
Lekuona Arbelaitz, Juan Luis
Olazabal Galarza, Eujenio

ZORIONAK
Alkain Arozena, Joseba
Alkain Rodriguez, Jose Ignazio
Amonarritz Martinez, Antonio
Emazabel Berrotaran, Bernardino
Lazkanotegi Bernas, Pedro Jose
Lekuona Eizagire, Jose Ignazio

KARRERAKO BARKUAK

AJTA DOMINGO

Aizemendi Altuna, Santiago
Emazabel Oronoz, Agustín
Emazabel Oronoz, Jose Maria
Lazkanetegi Garro, Mikel
Lekuona Ezeiza, Jose Ramon
Oporto Genua, Jose Luis
Oronoz Amunarriz, Franzisko
Oronoz Elizagire, Jose Maria
Oronoz Gonzalez, Luis Franzisko
Oronoz Lizargarate, Migel Maria
Oronoz Lizargarate, Pedro
Oronoz Oñazola, Ramon
Oronoz Oronoz, Domingo
Sagarzazu Zuzundegi, Jesus M^a
Yubero Goikoetxea, Apolinar
Zuzala Sagarzazu, Jose Ignazio

ARRANTZALE

Agirre Amunarriz, Rufino
Alza Garcia, Vizente
Campana Piñero, Jose Jabier
Emazabel Iraola, Juan Jose
Emazabel Olaso, Andres
Emazabel Olaso, Franzisko Jabier
Emazabel Salaberria, Andoni
Estomba Olasagasti, Juan Karlos
Etxebeste Laruskain, Oskar
Etxebeste Laruskain, Pablo
Goikoetxea Emazabel, Luis
Igos Santesteban, Migel Anjel
Larrauri Alza, Jose Ramon
Lekuona Amunarriz, Emilio
Ugartemendia Olazabal, J. Ignazio
Zalakain Perez, Jose Manuel

LUIS BARRANKO

Arizmendi Errazkin, Braulio
Arozana Sanchez, Asier
Blanco Emazabel, Fermin
Bollain Hernan, Enrike
De Migel Hernandez, Pedro
Emazabel Estomba, Luis
Emazabel Susperregi, Jose Manuel
Emazabel Susperregi, Juan Jose
Estevez Rozas, Jose Manuel
Etxabe Iturzaeta, Jose Anjel
Goikoetxea Gonzalez, Maximiano
Iza Iparragire, Ignazio
Karpandegi Amunarriz, Felix
Lekuona Amunarriz, Jose Luis
Sistiaga Segurado, Bernardo
Sunsundegi Amunarriz, Emilio
Zapirain Perez, Jorje

BERROZ NTRA. SRA DEL MANZANO

Agirre Alkain, Apolinar
Agirre Alkain, Eujenio
Arranbide Iriazabal, Jose Maria
Bollain Etxebeste, Josu
Campana Piñero, Jose Anjel
Iturrion Berto, Jon
Laruskain Boloña, Luis Maria
Lekuona Alkain, Apolinar
Lekuona Alkain, Juan
Lekuona Alkain, Luis
Lekuona Ortiz, Aitor
Marcos Sausa, Rikardo
Oliveira Azurmendi, Manuel
Ugartemendia Moreno, Daniel
Urtizberea Laruskain, Juan Ant^o

BETI SAN FERMIN

Amorrotu Darzeles, Joakin
Eizagire Alza, Bernardo
Eizagire Alza, Jose Maria
Eizagire Etxegoien, Jose Ramon
Eizagire Etxegoien, Juan Karlos
Enparan Larzabal, Jose Franzisko
Etxegoien Amunarriz, Jesus Maria
Fernandez Suarez, Daniel
Mendizabal Sagarzazu, J. Ramon
Olazabal Galarza, Serafin
Personat Etxegoien, Frko. Jabier
Personat Etxegoien, Juan Karlos
Rodriguez Aranburu, Jose Maria
Romeo Etxebeste, Luis
Telleria Aizpeolea, Juan

Agirre Larrarte, Roman
Altuna Almandoz, Jabier
Amorrotu Darzeles, Sabino
Araneta Iridoi, Ignazio
Emazabel Enparan, Jose Manuel
Lasa Agirre, Jose Manuel
Lasa Elorriaga, Jose Luis
Lekuona Ezeiza, Eustakio
Mitxelena Ortiz, Juan Maria
Perez Odrizola, Franzisko de
Asis
Sagarzazu Agirre, Franzisko
Sagarzazu Ezeiza, Demetrio
Susarrio Valle, Gregorio
Ulazia Irastorza, Karmelo

GURE CITA

BETI SAN JOSE

Agirre Oronoz, Jose Antonio
Agirre Oronoz, Lorenzo
Amunarriz Darzeles, Franzisko
Amunarriz Darzeles, Migel
Arizmendi Errazkin, Juan
Enparan Olazabal, Jose Franzisko
Enparan Ugaldel, Joseba
Etxaide Juntorena, Jesus Maria
Etxaide Juntorena, Juan Karlos
Garcia Jimenez, Karlos
Larzabal Arozana, Gaston
Malcorra Oronoz, Ramon
Oronoz Alkain, Demetrio
Pablos Segura, Franzisko Jose
Ugartemendia Aramendi, J. Ant^o

BIDASOA

Altuna Almandoz, Jose Ramon
Amunarriz Alza, Federico
Amunarriz Alza, Rufino
Amunarriz Arranbide, Jaime
Amunarriz Arranbide, Julian
Ezeiza Txapela, Agustín
Ezeiza Txapela, Jorje
Genua Amuabarrena, Jose Luis
Igos Santesteban, Juan Antonio
Iñarra Emazabel, Juan Ignazio
Martinez Garmendia, Telmo
Olazola Esquina, Iñigo
Olaskoaga Soroa, Franzisko
Oronoz Olazola, Domingo
Oronoz Olazola, Isidro
Sagarzazu Iridoi, Karlos

GRAN BEATO VALENTIN

Agirre Larrarte, Jazinto

Agirre Arin, Ibon
Alvarez Larrarte, Anjel Maria
Alza Garcia, Kasto Jose
Arbelaz Calvo, Franzisko
Arbelaz Karpandegi, Jose Jabier
Arozana Gaztañaga, Joakin
Arieta Romano, Santiago
Figuerola Arizmendi, Anbrosio
Figuerola Arizmendi, Ezekiel
Garmendia Lekuona, Jose Antonio
Jauregi Santos, Fernando
Marques Avestin, Gorka
Martin Martin, Jose Antonio
Martinez Lekuona, Juan Karlos
Palacios Lopez, Alfonso
Salaberria Susperregi, Emilio

IZAR ZURI

Ado Muguruza, Franzisko
Alkain Amunarriz, Pedro Luis
Amunarriz Emazabel, Meltxor J.
Amunarriz Emazabel, Urbano
Amunarriz Txakartegi, Fko. Jabier
Arizmendi Mitxelena, Jon
Artano Karpandegi, Eneko
Eizagire Kerejeta, Jose Antonio
Flores Vazquez, Patrizio
Holgado Martin, Juan Jonatan
Larrarte Karpandegi, Jose Antonio
Medel Vigo, Sebastian
Miranda Loizaga, Franzisko Jabier
Muguruza Errazkin, Enrike
Personat Etxegoien, Juan Migel

LAGO PRIMERO

Alza Gofii, Jose Migel
Anduaga Gerenabarrena, Ant^o M^a.

Arozana Laruskain, Juan Karlos
Aroyo Aginagale, J. Bernardo
Balerdi Oronoz, Jose Ignazio
Barreto Arizmendi, Juan Antonio
Carretero Reguero, Alberto
Domonoso Iribarren, Jose Maria
Enparan Benotaran, Aitor
Enparan Olazabal, Vizente
Espinosa Guerra, Juan Manuel
Goikoetxea Laruskain, J. Ramon
Perera Gonzalez, Rubén
Queiruga Oronoz, Joseba
Sagarzazu Legorburu, Juan M^a
Ugalde Olazabal, Manuel
Zabala Valero, Franzisko

MADRE GUADALUPE

Arbelaz Amorrotu, Aitor
Arbelaz Gologana, Jose Manuel
Blanco Bailador, Jose Manuel
Eduaien Eizagire, Eujenio
Elizazu Berra, Juan Agustín
Emazabel Goienetxea, Marcos
Emazabel Goikoetxea, Sebero
Emazabel Lekuona, Iñigo
Emazabel Zabala, Ramon
Emazabel Zamora, Jose Migel
Emazabel Zamora, Rikardo
Enparan Palomar, Jabier
Iriazabal Oronoz, Tomas
Larrarte Etxegoien, Jose Maria
Lekuona Gonzalez, Esteban
Ugartemendia Olazabal, J. Migel
Zamora Karpandegi, Anjel

MADRE DE LOURDES

Albistur Gonzalez, Fermin
Amunarriz Arranbide, Juan Jabier
Arbelaz Calvo, Eneko
Arranbide Iriazabal, Jerman
Etxabe Ezeiza, Pedro Maria
Karpandegi Mugica, Jose Manuel
Kerejeta Iguñiz, Domingo
Martinez Larrarte, Mikel Gotzon
Mendizabal Laruskain, Jose
Olazola Aginaga, Endika
Olaskoaga Sistiaga, Jose Bernardo
Sistiaga Armendariz, Hipolito
Sistiaga Armendariz, Jose Bautista
Sistiaga Sagarzazu, Unai

MATUTINA BERRIA

Agirre Iza, Agustín
Amunarriz Arbelaz, Felix
Amunarriz Arbelaz, Iñaki
Amunarriz Esponda, Felix
Amunarriz Esponda, Jose Agustín
Amunarriz Esponda, Meltxor
Etxabe Iturzaeta, Imanol
Etxegoien Amunarriz, Juan Ant^o
Karpandegi Amunarriz, Frko. J.
Larrarte Alza, Kasto Jose
Larrarte Olazabal, Jesus M^a
Mendez Montero, Emilio
Olazabal Ado, Jose Jabier
Sarasa Sarasola, Ignazio
Sorondo Coque, Federico

MUJICA

Olazola Elizazu, Rodolfo
Olaskoaga Agirre, Paulo
Tumas Vega, Jabier

Zapiain Camara, Albano
Zinkunegi Berrotaran, Iker

NUEVO BELLA MAR

Amunarriz Fernandez, Benito
Arriballaga Narbarte, Manuel
Etxeabeite Zinkunegi, Fernando
Ezeiza Albistur, Jose Manuel
Goikoetxea Aranburu, Esteban
Goikoetxea Aranburu, Juan Karlos
Goikoetxea Gonzalez, Pedro
Larrauri Alza, Casio
Lazkanotegi Gonzalez, Remijio
Lekuona Amunarriz, Demetrio
Martinez Amunarriz, Antonio
Moran Mitxelena, Jose Luis
Periz Cuervo Biktor, Mariano
Ribes Susperregi, Luis Maria

NUEVO JOSE JAVIER

Aginagalde Lizarraga, Pedro Jose
Berrotaran Elizagire, Jose Maria
Emazabel Amunarriz, Rufino
Emazabel Angulo, Miguel
Emazabel Ezaguirre, Jose Antonio
Emazabel Lekuona, Andres
Errazkin Elizazu, Pedro Jose
Larrarte Feal, Juan Jose
Lizarraga Jauregi, Joakin
Monteto Areak, Antonio
Montoto Docosta, Jose Alfonso
Olazabal Lekuona, Enrike
Ugaitenidia Olazabal, Ramon
Yubero Gil, Anjel
Zapiain Susperregi, Julian

NUEVO MARIA REINA DE LOS CIELOS

Agirre Arin, Unai
Altuna Almandoz, Jose Miguel
Amunarriz Birto, Vizente
Amunarriz Marin, Fernando
Goikoetxea Enparan, Jose Luis
Goikoetxea Olaskoaga, Franzisko
Goikoetxea Olazabal, Eujenio
Goikoetxea Zundundegi, Jose Luis
Lekuona Ortiz, Igor
Narbarte Sorondo, Eujenio
Narbarte Sorondo, Jose Anjel
Susperregi Uruen, Anjel Maria
Susperregi Velez-Mendizabal, I.
Susperregi Velez-Mendizabal, J.
Susperregi Velez-Mendizabal, J. J.

NUEVO MIREN BEGOÑA

Enparan Larzabal, Juan Bta.
Esteban Paz, Jose
Gutierrez Etxeberria, Manuel M^a.

Larzabal Balerdi, Jose Manuel
Larzabal Etxarte, Manuel
Larzabal Etxarte, Senen
Larzabal Sagazazu, Manuel
Martianena Etxegarai, Manuel
Mitxelena Urrestarazu, J. Manuel
Oporto Genua, Jesus Maria
Oporto Genua, Tomas
Palomo Rubio, Ignazio
Solamilla Garcia, Karlos
Sorondo Urrestarazu, Jose Ignazio
Vacas Agirre, Jose Manuel
Zamora Larzabal, Jose Antonio

NUEVO REINA MARIA

Amunarriz Fernandez, Sebero
Arbelaz Amorortu, Juan Maria
Blanco Emazabel, Unai
Elduain Emazabel, Jesus M^a.
Emazabel Goikoetxea, Pedro
Emazabel Lekuona, Jose Antonio
Emazabel Lekuona, Ramon
Emazabel Lekuona, Urbano
Emazabel Zabala, Antonio
Emazabel Zabala, Norberto
Emazabel Zamora, Jose Ramon
Emazabel Zamora, Krezenzio
Emazabel Zamora, Urbano Borja
Martinez Agirre, Ramon
Nikolarena Duinat, Frko, Jabier
Olaskoaga Soroa, Martin
Trevijano Lazkanotegi, Karlos

NUEVA SANTA CLARA

Alza Goñi, Juan Jose
Bailon Oronoz, Luis Pablo
Boda Rallo, Ramon
Cueva Diez, Pedro Maria
Egiazabal Larrauri, Juan Jose
Escorial Legia, Alfonso Jorje
Kampandegi Birto, Bernardo
Kampandegi Garmendia, Arcadio
Kampandegi Manzisidor, Braulio
Kampandegi Martinez, Oskar
Kampandegi Sagazazu, Felix
Martinez Larrarte, Gorka Jon
Miranda Onuezabal, Gorka Beñat
Olaizola Arrieta, Asenzio

PASEO DE BASTARRE

Berrotaran Sorondo, Tomas
Etxeberria Azcue, Antonio
Figueroa Arizmendi, Franzisko
Goikoetxea Enparan, Frko, Jabier
Goikoetxea Olazabal, Pedro
Lekuona Illundain, Franzisko
Martinez Larrarte, Manex
Mendizabal Unsain, Luis
Narbarte Goikoetxea, Kepa
Narbarte Sorondo, Fermin
Olaso Alkorta, Juan Jabier
Olazabal Carrio, Enrike
Ortiz Moreda, Rafael Karlos
Susperregi Sorondo, Anjel Maria
Susperregi Sorondo, Biktorian
Susperregi Urtizberea, Juan Jose
Susperregi Uruen, Jose Enrike
Susperregi Verdial, Ithon

SAN FRANCISCO BERRIA

Amunarriz Berrotaran, Jesus Maria
Amunarriz Berrotaran, Jose Jabier
Irdioi Agirre, Maximo Manuel
Mitxelena Urrestarazu, Antonio

SAN JUAN DE DIOS II

Alkain Alza, Sebero
Amunarriz Marin, Agustin
Amunarriz Marin, Jose Antonio
Duran Enguita, Franzisko Jabier
Ezeiza Zapiain, Juan Karlos
Iguitiz Irdioi, Gorka
Irdioi Garmendia, Al. Manuel
Larrañaga Genova, Juan Luis
Olaizola Aginaga, Imanol
Peña Martiarena, Aitor
Retege Martiarena, Imanol
Sagrado Etxeabeite, Urko
Susperregi Matxain, Miguel Maria
Tife Laruskain, Joseba
Tolosa Petrikorena, Gabriel
Zamora Martinez, Pedro

SAN PIO X BERRIA

Albisa Amosi, Anjel
Alza Aranberri, Juan Jose
Bastiera Etxaburu, Franzisko
Bastiera Etxaburu, Jose Antonio
Escudero Ezeiza, Jeronimo
Ezeiza Albistur, Kristobal
Ezeiza Igos, Kristobal
Hernandez Olaizola, Jose Manuel
Moran Mitxelena, Franzisko Jose
Moran Mitxelena, Gabriel
Olazabal Carrio, Igor
Oronoz Alkain, Jose Antonio
Oronoz Elduain, Alfonso
Oronoz Elduain, Jose Bernardo
Ramada Garcia, Bienvenido

SANTA GEMA QUINTO

Agirrezabalaga, Oianguren J. Ig.
Casillas Vega, Jose
Lazkanotegi Arrasate, Bernardo
Lazkanotegi Arrasate, Eujenio
Lazkanotegi Arrasate, Jabier
Lazkanotegi Arrasate, Pedro
Lazkanotegi Egia, Jose Ramon

SIEMPRE NTRD. ANGEL MARIA

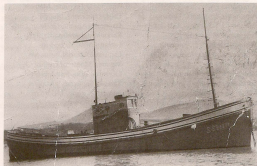
Aranbide Iriazabal, Zelestino
Duinat Perez, Jose Ignazio
Ezeiza Zapiain, Jose Ramon
Fernandez Sagazazu, Ismael
Gartzia Agirre, Oier
Genua Susperregi, Jose
Kampandegi Kampandegi, Igor
Loiarte Braña, Antonio
Loiarte Peña, Iñaki
Lopez Onesimo, Gorka
Martinez Agirre, Urko
Martinez Lekuona, Frko, Jabier
Romero Amunarriz, Juan Enrike

UIN GAIN

Birto Olaskoaga, Jose Bernardo
Elizazu Azaldegia, Franzisko Jabier
Elizazu Etxaide, Iñigo
Ezeiza Igos, Daniel
Igos Urdangarite, Juan Ignazio
Irdioi Igos, Jose
Iza Imaz, Jose Luis
Iza Sanz, Asier
Jauregi Perez, Anjel Jose
Olaskoaga Agirre, Asier
Olaskoaga Agirre, Iñigo
Olazabal Lekuona, Jose Jabier
Zeberio Unsain, Jesus M^a.

ZERUKO ARGIA

Amunarriz Birto, Julian Antonio
Arozana Goikoetxea, Jabier Maria
Emazabel Goienetxe, Salvador
Etxaburu Olaskoaga, Mameto
Etxaburu Olaskoaga, R. Andres
Garate Gonzalez, Igor
Iguitiz Irdioi, Iñaki
Izeta Goikoetxea, Jose Antonio
Miguel Sagazazu, Pedro Maria
Perdigueru Ladron-Gebara, Ig.
Sorondo Tolosa, Jose Maria
Sorondo Tolosa, Juan Jose
Zubillaga Altuna, Jose Ramon
Zubillaga Corredera, Jose Ramon

65 URTETIK GORAKO BAZKIDE ERRETIRATUAK

Agirre Olasagasti, Guillermo
Agirre Olaso, Emilio
Agirre Olaso, Kristobal
Agirre Sorondo, Federico
Agirre Sorondo, Miguel
Agirre Sorondo, Roque Manuel
Albistur Tena, Julian
Alkain Amunarriz, Fermin
Alkain Amunarriz, Jerardo
Alkain Amunarriz, Jose Manuel
Alkain Aramendi, Tomas
Alkain Berra, Domingo
Alkain Jauregi, Francisco
Alza Ahuna, Fernandez
Alza Ezeiza, Zakarias
Amunarriz Esponda, Biktor
Amunarriz Esponda, Pedro
Amunarriz Esponda, Sebastian
Amunarriz Hernandezena, Santi
Amunarriz Iridoi, Bernardo
Amunarriz Iridoi, Jose Luis
Amunarriz Iridoi, Jose Miguel
Amunarriz Iridoi, Juan
Amunarriz Oronoz, Leandro
Amunarriz Ugaldel, Fermin
Arbelaziz Emazabel, Urbano
Arburu Tomas, Jose Ramon
Arestin Fernandez, Anjel
Arizmendi Galarza, Maximo
Arizabalaz Aestaran, Karlos
Arosate Kampandegi, Bernardo
Aroyo Oianguren, Faustino
Aroyo Olaso, Paskual
Auzmendi Itxaso, Pablo
Balerdi Aranzasti, Leon
Bañdes Jauregi, Federico
Bengoetxea Agirre, Elias
Berrataran Labandibar, Antonio
Berrataran Lekuona, Jose Maria
Berrataran Zubillaga, Felix
Berrataran Zubillaga, Roman

Birto Sorondo, Elias
Birto Sorondo, Fermin
Birto Sorondo, Octaviano
Blanco Silva, Fermin
Dazeres Zeberio, Franzisko
Duinat Aginagalde, Juan Jose
Eizagirre Genua, Jose Ramon
Emazabal Alkain, Jose Antonio
Emazabal Alkain, Jose Manuel
Emazabal Alza, Jesus
Emazabal Alza, Norberto
Emazabal Gofii, Jose
Emazabal Gofii, Marcos
Emazabal Olaso, Antonio
Emazabal Olaso, Jose Manuel
Emazabal Oronoz, Alejandro
Emazabal Oronoz, Manuel
Emazabal Oronoz, Jose Manuel
Emazabal Oronoz, Pedro
Eparan Lekuona, Lucio
Eparan Lekuona, Salsiano
Erakzin Dazeres, Juan Maria
Erakzin Dazeres, Meliton
Erakzin, Sorea, Antonio
Etxebeste Agirre, Eujenio
Etxebeste Agirre, Juan
Etxebeste Olaskoga, Jose
Etxeburu Ugalde, Franzisko
Ezeiza Sunsundegi, Franzisko
Ezeiza Sunsundegi, Jose J.
Ezeiza Ugalde, Franzisko
Figuerola Aramendi, Aureliano
Genua Uranga, Iabier
Goikoetxea Antistahl, J. Antonio
Goikoetxea Jauregi, Salbador
Goikoetxea Kampandeggi, Fiko.
Goikoetxea Kampandeggi, Pedro
Goikoetxea Kampandeggi, Zestelino
Goikoetxea Lekuona, Apolinar
Gonzalez Egilegor, Jose
Gonzalez Etxeberria, Daniel

González Etxebarria, M. Fermín
 Korti Lekuona, Zoilo
 Raña Lekuona, Eustakio
 Inaizabal Berrotaran, Zelestino
 Inaizabal Oronoz, Eujenio
 Inaizabal Oronoz, Jose Luis
 Inaizabal Oronoz, Luis
 Iridoi Igos, Pedro
 Iridoi Olaskoaga, Manuel
 Iza Duinat, Romualdo
 Jauregi Bengoetxea, Maurizio
 Jauregi Bengoetxea, Pablo
 Jauregi Sursundegi, Anastasio
 Jimenez Amatsastegi, Roke
 Kanpandegi Olaziztegi, Braulio
 Kanpandegi Olaziztegi, Rejino
 Kanpandegi Oronoz, Tomas
 Kanpandegi Sagazazua, Alfonso
 Kanpandegi Sagazazua, Anselmo
 Larrarte Amaro, Jose Luis
 Larrarte Arroyo, Ramon
 Larrarte Tite, Felix
 Larrarte Tite, Juan Vicente
 Larrarte Tite, Rikardo
 Larrauri Inaizabal, Migel
 Laruskain Arozena, J. Bonifacio
 Lazkanotegi Aramendi, Nikolas
 Lazkanotegi Ugarte, Jaber
 Lekuona Igos, Andres
 Lekuona Igos, Gabriel
 Lekuona Igos, Jesus
 Lekuona Igos, Julian
 Lekuona Lekuona, Biktór
 Lekuona Zubillaga, Felix
 Lizarragarte, Emazabel, Migel
 Lizarraga Olazabal, Zelestino
 Lopez Madrazo, Enrike
 Mariarena Etxebarri, Jose Maria
 Mariarena Etxebarri, Vicente
 Martinez Lekuona, Aquilino

Martinez Loinaz, Vizente
Martinez Oronoz, Kustodio
Moran Sagarazazu, Eusebio
Olazola Garcia, Jesus
Olaskoaga Enrike, Jahier
Olaskoaga Lapitz, Raimundo
Olaskoaga Ortiz, Cayetano
Olaso Lamuskain, Franzisko
Olazabal Enparan, Paskual
Ondarola Matorloa, Jose Ant^o
Omazabal Olazola, Kloudio
Omazabal Olazola, Leandro
Oronoz Agirre, Ignazio
Oronoz Aramburu, Braulio
Oronoz Ezaguirre, Agustín
Oronoz Lazkanotegi, Manuel
Ortiz Elveste, Gabino
Peña Prieto, Benedikto
Rives Sagarazazu, Fausto
Sagarazazu Amunarriz, Baleriano
Sagarazazu Enrike, Eujenio
Sagarazazu Enrike, Franzisko
Sagarazazu Iñarri, Patrizio
Sagarazazu Sorondo, Jose
Salaberria Etxegarai, Franzisko
San Sebastian Zuloga, Agustín
Sorondo Iriazabal, Tomas
Sorondo Iribi, Florénzio
Sorzalabere larza, Francisco
Susperregi Enparan, Pedro
Susperregi Tomas, Emilio
Susperregi Tomas, Jose Luis
Zapirain Zeberio, Jose Manuel
Zubillaga Iriazabal, Eduardo
Zubillaga Iriazabal, Trinidad
Zubillaga Perez, Fausto
Zubillaga Perez, Felix
Zundundegi Susperregi, Nikolas

65 URTETIK BEHERAKO BAZKIDE ERRETIRATU ETA PENTSIODUNAK

Agirre Eizaguirre, Jose Manuel
Agirre Eizaguirre, Migel
Albisu Odrozola, Anjel
Alkain Amunarriz, Jerman
Altuna Arranbide, Juan
Alza Amunarriz, Pedro
Amantegui Arlaza, Franzisko
Amunarriz Alza, Antonio
Amunarriz Birtio, Jesus
Amunarriz Birtio, Juan Maria
Amunarriz Esponda, Andres
Amunarriz Esponda, Ruperto
Amunarriz Ezeiza, Fermín

Amunarriz Indioi, Meltxor
Amunarriz Mariezkurrena, J. M².
Amunarriz Oronoz, Lorenzo
Amunarriz Sagazazu, Florentino
Amunarriz Ugaldel, Agustín
Anzisar Garbelena, Rafael
Aramendi Arranbide, Santiago
Aranzasti Etxebarri, Jose Maria
Arbelaitz Emazabel, Justo
Aristizabal Aiestaran, Franzisko
Arranbide Lapitz, Jose Eustakio
Aribillaga Narbarte, Eujenio
Aribillaga Narbarte, Fuenio

Arrieta Mendizabal, Luis
Arrieta Romano, Franzisko
Aroyo Olaso, Ignazio
Azpiroz Otamendi, Martin
Barreiro Diaz, Jose
Berrotaran Sorondo, Femin
Berrotaran Sorondo, Florenzio
Birlo Sorondo, Pedro
Dazales Olaso, Jose Antonio
Dominguez Garcia, Ignazio
Duinat Labandibar, Jose Kruz
Eizagirre Elizazu, Karlos
Eizagirre Ortiz, Pedro

Elduaizen Emazabel, Jose Migel
Elduaizen Emazabel, Remijio
Elduaizen Iraola, Jose Manuel
Errazkin Kanpandegi, J. Antonio
Espinosa Guerra, Rafael
Esponda Errazkin, J. Antonio
Esponda Errazkin, Migel
Etakburu Badiola, Juan
Etxeberria Olaziregi, Sabino
Etxebeste Anzisar, Dionisio
Etxebeste Anzisar, Leonzio
Etxebeste Anzisar, Pedro J.
Etxegogien Goikoeitia, Adrian

Arg.: Udai Artixiboa

Bukatzeko, ezin
dugu utzi
BORDARI-ren
aipamenik egin
gabe, bera izan
baizen hainbat
kantu eta oler-
kiekin arrant-
zaleen izen ona
eta haiengana-
ko maitasuna

goratu eta alde guztiera zabaldu zueneta-
rikoa. Nork kantatu du hobeto eta labu-
rrago zer diren KOFRADIAK

Gizarteko bazkuna
Alkar laguntzeko
Eta geiago dana
Alkar maitatzeko.
Gizona bakarrikan
Ez da ezertako
Danak batu ezkero
Ba da zerbaitako
Gure aurreko zarrak
Orla egin zuten
San Pedro'n izenean
Danok batu ziren.
Gero etorri dira
Bazkuna or ta emen
Aiek bezin zuzenik
Ez degu ikusten
Egun aukeratuan
Kontuak aztertu
Xautuak zenbat diran
Sartuak ikertu.
Apaizaren aurrean
Batzarra berritu
Errespetuko gauza
Ez zaguin baztertu
Goi-goian kofradiak
Nai ditut nik jarri
Izandu direlako
Pobre altxagarri.
Oinbesteko bat utzi
Partitzeko sarri
Erasoari eutsiz
Lagunduz alkarri.

Fernandez Aia, Juan Jose
Figuerola Aramendi, Julian
Garcia Aiestaran, Juan G.
Goikoetxea Gonzalez, J. Ignazio
Goikoetxea Iriazabal, Jose Antonio
Goikoetxea Larzabal, Manuel
Goikoetxea Larzabal, Miguel
Goikoetxea Ugaldé, Pedro
Gorri Maia, Jesus Maria
Iriazabal Galarza, Luis
Iridoi Martinez, Jazinto
Iridoi Martinez, Pedro
Iridoi Olaskoaga, Karlos
Kanpandegi Salzedo, Juan
Kanpandegi Uranga, Ignazio
Kerejeta Tolosa, Manuel
Larrarte Tite Apolinar
Larruskain Zuzundegi, J. Antonio
Lazkanaiturburu Uranga, Nikolas
Lazkanotegi Aramendi, Julian
Lazkanotegi Aramendi, Remigio
Lazkanotegi Jauregi, Hilario
Lekuona Emazabel, Jenaro
Lekuona Ezeiza, Juan de la Mata
Lekuona Igos, Jerardo
Lekuona Igos, Juan
Martin Zubillaga, Jose Luis
Martinez Agirre, Constantino
Martinez-Luco Goienetxea, Frko.
Mendizabal Altuna, Juan Bta.
Mendizabal Altuna, Juan Ramon
Miranda Aristizabal, Karlos
Miranda Bengoetxea, Juan Jose
Miranda Bengoetxea, Pablo
Mitxelena Larzabal, Manuel
Olaizola Elizazu, Pedro M^a.

Olaskoaga Aristizabal, J. Antonio
Olaskoaga Arozena, Franzisko
Olaskoaga Enrike, Fernin
Olaskoaga Larrañaga, Jesus Maria
Olaskoaga Ortiz, Julian
Olaso Larruskain, J. Jabier
Olaso Larruskain, Ramon
Oronoz Alkain, L. Julian
Oronoz Elizagirre, Franzisko
Oronoz Olaizola, Jose Juan
Ortiz Zubillaga, Alonso
Ortiz Zubillaga, J. Antonio
Oruezabal Garmendia, Juan Miguel
Perez Figuerola, Emilio
Sagarazu Enrike, Jose Luis
Sagarazu Ezeiza, Eustakio
Sagarazu Ezeiza, Pablo
Sagarazu Olaskoaga, Raimundo
Salaberria Amunarriz, Ignazio
Sierra Alvarado, Pedro
Sistiaga Armandariz, J. Antonio
Sorondo Inberri, Jabier
Sorzabalbere larza, Franzisko
Susperregi Espoinda, Luis
Susperregi Sorondo, Emilio
Susperregi Sorondo, Juan Jose
Susperregi Tumas, Jose Anjel
Trueta Narro, Klemente
Tumas Lasaga, Jose
Zamora Alza, Anjel
Zamora Berto, Pedro Julian
Zubillaga Altuna, Pedro Jose
Zubillaga Tite, Eustakio
Zubillaga Tite, Juan
Zuzuarregi Gaztiazpi, Juan Leon

SARE KONPONTZAILEAK

Azkenik, Kofradiako egiturari nolabaiteko lotura duten beste talde batzuen artean, adibide bezala sare konpontzaileena izendatzen dugu:

Amunarriz Goikoetxea, Maria
Bandres Elduaien, Mª Rufina
Berrotaran Sorondo, Aklina
Emazabel Susperregi, Ana M^a
Espoinda Errazkin, Maria
Figuerola Arizmendi, Izaskun
Goikoetxea Gonzalez, Juana
Goikoetxea Iriazabal, Mª Pilar
Kanpandegi Amunarriz, Anparo
Kanpandegi Martinez, Mª Olga

Kanpandegi Tite, Ines
Oronoz Elizagirre, Mª Rosario
Pardavila Arrasate, Mª Kristina
Sistiaga Berrotaran, Guadalupe A.
Sistiaga Berrotaran, Mª Jesus
Sorondo Elzo, Mª Elena
Sorondo Iriazabal, Lourdes
Susperregi Espoinda, Ana
Susperregi Urrien, Mª Jose

ABAD NAGUSIEN ZERRENDIA URTEZ URTE

URTE ABAD NAGUSIA

1509	IJION Sebastian
1551	AZKUE Juan
1594	AZALDEGI Jakoboa
1595	KAIKUEGI Paskual
1596	IGOLA Domingo
1597	ARZU Tomas
1598	ALTAKOIA Migel
1599	URNIETA Sebastian
1605	SARASTI Tomas
1606	ALTAKOIA Migel
1607	ADUNA Lorenzo
1608	IGOLA Domingo
1609	UBILLA Antonio
1610	BENESA Migel Sanz kap.
1611	ABADIA Gabriel
1612	IGOLA Domingo
1613	ALBERRO Martin S. gaztea
1614	ANBULODI Migel Perez
1615	CASADEBANTE Migel
1616	ORTIZ ZARATE Gabriel
1617	LAKARRA Joan
1618	UBILLA Antonio
1619	ANBULODI Migel Perez
1620	ALTAKOIA Martin Sanz
1621	CASANOBA Martin Saenz
1622	CASADEBANTE Antonio
1623	ZULOAGA Martin Sanz
1624	ALTAKOIA Joan
1625	BELZU IBA-EZ Diego
1626	ZIGARROA Joan
1627	CASANOBA Juan
1628	ALTAKOIA Juan Sanz
1629	AINZIONDO Juan
1630	ALTAKOIA Martin Ruiz
1631	AINZIONDO Antonio kap.
1632	EGILUZ Migel gaztea
1633	IGOLA Simon
1634	AINZIONDO Antonio
1635	AZALDEGI Juan
1636	AINZIONDO Juan
1637	IZURRAIN Andres
1644	BERROTARAN Migel
1645	EGILUZ Migel
1646	ELIZALEKU Nikolas
1647	ARANIBAR Migel
1648	ARZU Tomas
1649	ARANIBAR Juan
1650	ETXEBERRIA Juan kapitaina
1651	ZIGARROA Migel kapitaina
1652	ARZU Tomas
1653	ZULOAGA Pedro kapitaina
1654	ETXEBERRIA Juan Sanz
1655	GOIKOETXEA Gabriel
1656	ARANIBAR Juan gaztea
1657	ZIGARROA Juan kapitaina
1658	SANTISTEBAN Diego
1659	ZUZUARREGI Migel kap.
1660	LIZARDI RIBERA Juan
1661	ARANIBAR Migel
1662	MUGARRIETA J. Baut. kap.
1663	ZUZUARREGI Luis
1664	CASANOBA Franzisko
1665	ZULOAGA Pedro
1666	ARANIBAR CASANOBA Juan

URTE ABAD NAGUSIA

1667	LIZARDI Juan
1668	ARANIBAR CASANOBA Juan
1669	ANTXEONDO Juan
1670	SANTESTEBAN Diego
1671	ARANIBAR CASANOBA Juan
1672	ZUZUARREGI Migel kap.
1673	ARANIBAR CASANOBA Juan
1674	ORONNOZ Lazaro
1675	LIZARDI RIBERA Juan kap.
1677	MENDIZABAL REKARTE Frko.
1678	MENDINUETA Juan
1679	IARZAGARAI Migel kap.
1670	URRUTIA Tomas
1671	ALBIRENA Andres
1672	IARZAGARAI Migel kap.
1673	LIZARDI Migel kapitaina
1674	IRIBERRI Rafael
1675	ESKORZA Andres kapitaina
1676	SANTESTEBAN Migel Ant.
1677	PORTILLA Pedro
1678	MANTILLA Eugenio
1679	IRIBARREN Migel
1670	GOIKOETXEA Jose
1671	ELIZALEKU Nikolas kap.
1672	ELIZALDE Luis
1673	LIZARDI Franzisko
1674	LIZARDI CASANOBA Juan
1675	BASTERRETxea Diego
1676	IARZAGARAI Felix
1677	ELIZALDE Luis
1678	ELIZALEKU Juan Bautista
1679	IRIGOIEN Kristobal
1670	IRIARTE Jose Antonio
1671	SORONDO Juan
1672	ENPARAN Pedro

URTE ABAD NAGUSIA

1733	IRIGOIEN Kristobal
1734	EAGOAGA Ambrosio
1735	ENPARAN Pedro
1736	ETXEBERRIA Tomas
1737	SALZEDO CASTRO Frko.
1738	BASTERRETxea Frko. kap.
1739	IARZA Juan
1740	IRIGOIEN Kristobal
1741	ROUSON Joakin
1742	MANTILLA Eugenio
1743	SORONDO Juan Jose
1744	LIZARDI Juan Migel
1745	MORALES Tomas
1746	SORONDO Juan Jose
1747	ELIZALEKU Nikolas
1748	ITUARRIOZ Migel
1749	SORONDO Juan
1750	ALZUGARAI Franzisko
1751	ENPARAN Migel Ignazio
1752	IARZAGARAI Bautista
1753	ETXEBERRIA Kruz
1755	IARZAGARAI Juan Antonio
1756	SALZEDO Gabriel
1757	ROMERO Domingo
1758	URRUTIA Gabriel Jose kap
1759	IRIGOIEN Franzisko
1760	ROMERO Domingo
1761	IARZAGARAI Juan Antonio
1762	SALZEDO Andres
1763	ENPARAN Migel Ignazio
1764	BERROTARAN Dionisio
1765	BERRA Franzisko
1766	SALZEDO Andres
1767	URRUTIA Gabriel Jose
1768	ETXEBERRIA Kruz
1769	URDANIBIA Franzisko
1770	SALZEDO Andres
1771	IARZAGARAI Juan Bautista
1772	BERRA Franzisko
1773	ETXEBERRIA Kruz
1774	BERRA Juan Antonio
1775	ROMERO Domingo
1776	ETXEBERRIA G. Frko. Ant.
1777	IARZAGARAI Juan Bautista
1778	ROMERO Domingo
1779	BERRA Juan Antonio
1780	ETXEBERRIA Kruz
1781	SALZEDO Andres
1782	OLAIOLA Franzisko Andres
1783	BERRA Juan Antonio
1784	SORONDO Jose Bernardo
1785	SALZEDO Andres
1786	IARZA Pedro
1787	BERROTARAN Tomas
1788	SORONDO Jose Bernardo
1790	SALZEDO Andres
1791	IARZA Pedro
1792	OLAIOLA Andres
1793	BERRA Juan Antonio
1794	ARAMENDI Blas
1795	IRIGOTIA Dionisio
1796	BERROTARAN Tomas
1797	BERRA Juan Antonio

Arg.: Udal Artxibou

URTE	ABAD NAGUSIA
1799	SALZEDO Andres
1800	ORONZO Migel Jose
1801	BERROTARAN Tomas
1802	OLAIZOLA Franzisko Andres
1803	SALZEDO Andres
1804	ORONZO Migel Jose
1805	FERRAN Jose Ramon
1806	SALZEDO Juan Simon Tadeo
1807	TELLETXEA Franzisko
1808	ORONZO Migel Jose
1809	SALZEDO Juan Simon Tadeo
1810	ARAMENDI Blas
1811	ETXEBERRIA Nikolas
1812	SALZEDO Juan Simon Tadeo
1813	SALZEDO Jose Bernardo
1814	SORONDO Nikolas
1815	URDANIBIA Jose Anselmo
1816	HIGOS Alejo
1817	BERROTARAN Manuel
1818	IARZA Pedro
1819	EZPONDA Agustin
1820	FERRAN Jose Ramon
1821	ALBISTUR Pedro Antonio
1825	URDANIBIA Jose Anselmo
1826	SALZEDO Juan Simon Tadeo
1827	EZPONDA Agustin
1828	BERROTARAN Manuel
1829	URDANIBIA Anselmo
1830	EZPONDA Agustin
1831	BERROTARAN Manuel
1832	SORONDO Franzisko
1833	SORONDO Jose Nikolas
1834	FERRAN Jose Ramon
1835	SALZEDO Simon
1838	SALZEDO Juan Simon
1839	URDANIBIA Anselmo
1840	ELDUAIEN Jose Kruz
1841	SAGARZAZU Jose Antonio
1842	SORONDO Nikolas
1843	ENPARAN Jose Joakin
1844	OLAIZOLA Jose
1845	BERROTARAN Manuel
1846	SORONDO Jose Nikolas
1847	ORONZO Pedro Ignazio
1848	ENPARAN Jose Joakin
1849	BERROTARAN Manuel
1850	SAGARZAZU Jose Antonio
1851	SORONDO Jose Nikolas
1852	BERROTARAN Manuel
1853	MARIN Fermin
1854	SAGARZAZU Jose Antonio
1855	ENPARAN Jose Maria
1856	FERRAN Juan Fermin
1857	SORONDO Jose Nikolas
1858	SAGARZAZU Jose Antonio
1859	MARIN Fermin
1860	HIGOS Hermenejildo
1861	OLAIZOLA Franzisko
1862	MARTINEZ Jose
1863	SAGARZAZU Jose Antonio
1864	TIFE Gabriel
1865	BERROTARAN Manuel
1866	ETXEBESTE Benito
1867	SALABERRIA Franzisko
1868	SORONDO Jose Domingo
1869	AMUNARRIZ Antonio
1870	OLAIZOLA Franzisko
1871	BERROTARAN Manuel
1872	SALABERRIA Franzisko
1873	ALZA Jose
1874	ORTIZ Jose Mari
1875	SAGARZAZU Jose Antonio

URTE	ABAD NAGUSIA
1876	AMUNARRIZ Antonio
1877	SORONDO Jose Domingo
1878	EZPONDA Pablo
1879	SAGARZAZU Jose Antonio
1880	BERROTARAN Manuel
1881	IRIARTE Manuel
1882	SAGARZAZU Meltxor
1883	AMUNARRIZ Antonio
1884	OLAIZOLA Fermin
1885	BERROTARAN Jose Mari
1886	OLAIZOLA Biktariano
1887	IRIARTE Manuel
1888	AMUNARRIZ Antonio
1889	OLAIZOLA Fermin
1890	EZPONDA Sebastian
1891	BERROTARAN Hermojenes
1892	SAGARZAZU Joakin
1893	SORONDO Manuel
1894	AGIRRE Roman
1895	AMUNARRIZ Antonio
1896	ELDUAIEN Zailo
1897	OLAIZOLA SORZAB Ebaristo
1898	LAZKANOTEGI Jabier
1899	IRIDOI Jose Migel
1900	EZPONDA Sebastain
1901	BERROTARAN Hermojenes
1902	ZUBILLAGA Pedro Jose
1903	SORONDO ELDUAYEN M.
1904	ETXEBESTE Toribio
1905	BERROTARAN Pedro
1906	ALKAIN Julian
1907	IRIDOI Jose Migel
1908	BERROTARAN Hermojenes
1909	OLAIZOLA SORZ. Ebaristo
1910	EZPONDA Tomas
1911	BERROTARAN Pedro
1912	KANPANDEGI Florentino
1913	BERROTARAN Hermojenes
1914	ALZA Jose Anjel
1915	SAGARZAZU Luzio
1916	GO-I Federico
1917	KANPANDEGI Florentino
1918	IRIDOI Jose Migel
1919	ALKAIN Julian
1920	GO-I Pedro
1921	MARTINEZ Salbador
1922	EZPONDA AIST. Tomas
1923	LARRARTE IRIDOI Bizente
1924	EZPONDA Anjel
1925	GO-I Trinidad
1926	ORTIZ Daniel
1927	BERROTARAN ETXEB. Jose
1928	SISTIAGA Bernardo
1929	AMUNARRIZ Meltxor
1930	EIZAGIRRE Jose Maria
1931	ORONZO ELZO Timoteo
1932	AMUNARRIZ Fermin
1933	ALKAIN BERROT. Manuel
1934	LAZKANOTEGI A. Eujenio
1935	AGIRRE ETXEBESTE Eujenio
1936	ORONZO OLASAG. Nikolas
1937	ORONZO Sebastian
1938	BIRTO OLAIZOLA Fermin
1939	SISTIAGA ZUBIALDE B.
1940	EIZAGIRRE GENUA J. Maria
1941	LARRUSKAIN IRIDOI P.
1942	ALKAIN BERROTARAN M.
1943	SUSPERREGI Juan Jose
1944	ORONZO PEREZ Sebastian
1945	ARIZMENDI IRIDOI Anbr.
1946	SORONDO ENPARAN Ant.
1947	ARRANBIDE BIDART Julian

URTE	ABAD NAGUSIA
1948	ZUBILLAGA PEREZ Fausto
1949	KANPANDEGI Florentino
1950	BERROTARAN SORONDO E.
1951	ORONZO PEREZ Sebastian
1952	ARIZMENDI IRIDOI Anbr.
1953	LAZKANOTEGI UGARTE J. R.
1954	SUSPERREGI ENPARAN Juan Jose
1955	ALKAIN BERROTARAN Manuel
1956	AGIRRE SORONDO Federico
1957	OLASKOAGA KAMINO Karlos
1958	LAZKANOTEGI UGARTE J. R.
1959	BERROTARAN SORONDO E.
1960	LAZKANOTEGI ARAMENDI J.
1961	AMUNARRIZ EZPONDA Pedro
1962	SUSPERREGI ENPARAN Andres
1963	ORONZO PEREZ Sebastian
1964	SORONDO IRIAZABAL Anjel
1965	SALABERRIA ETXEGARAI Erko.
1966	AMUNARRIZ EZPONDA Pedro
1967	AGIRRE SORONDO Federico
1968	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1969	OLASKOAGA ORTIZ Kaietana
1970	SORONDO IRIEBERRI Florentio
1971	ORONZO ALKAIN Julian
1972	ALTUNA ARKANBIDE Juan
1973	AMUNARRIZ BIRTO Juan M TM
1974	ORONZO EIZAGIRRE Agustin
1975	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1976	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1977	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1978	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1979	SUSPERREGI SORONDO J. Jose
1980	SUSPERREGI SORONDO J. Jose
1981	ETXABURU BADIOLA Ion
1982	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1983	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1984	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1985	EIZAGIRRE ELIZAZU Karlos
1986	ELDUAIEN EMAZABEL Jose Migel
1987	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban
1988	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban
1989	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban
1990	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban
1991	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban
1995	OLAIZOLA ELIZAZU Esteban

ERMANDADE ZAHARREKO KANTINERAK

1932-1934	SAGARZAZU ORTIZ Asuncion
1935	CUCULLO BIRTO Pepita
1939-1941	AGIRRE SORONDO Leokadia
1942-1944	EMAZABEL GO-I Pilar
1945-1946	GOIKOETXEA KANPANDEGI Anttoni
1947-1948	EMAZABEL GO-I M TM Brijida
1949-1950	PE-A PRIETO M TM Sol
1951-1952	ALTUNA PUY Laura
1953-1954	ELDUAIEN EMAZABEL M TM Anjeles
1955-1956	SALABERRIA AMUNARRIZ M TM Antonia
1957-1958	GOIKOETXEA KANPANDEGI Magdalena
1959-1960	BIRTO OLASKOAGA Elena
1961-1962	LEKUONA EMAZABEL Lupe
1963-1964	EGIA ARAMENDI Balbina
1965-1966	SISTIAGA ARMENDARIZ Pepi
1967-1968	SISTIAGA ARMENDARIZ Pruden
1969-1970	SISTIAGA ARMENDARIZ M TM Paz
1971	KANPANDEGI GARMENDIA M TM Nieves
1972	SAGARZAZU CEBOLLA Malen
1973	GOIKOETXEA IRIAZABAL Gelaxi
1974	ALKAIN ERRAZKIN Xeledoni
1975	IRIAZABAL OROÑOZ Ana M TM

1976	PARDAVILA ARRASATE Kristina
1977	BERROTARAN SORONDO M TM Graziosa
1978	ZUBILLAGA LOINAZ M TM M TM
1979	SORONDO URRESTARAZU M TM M TM
1980	SISTIAGA BERROTARAN M TM Jesus
1981	OLASKOAGA SUSPERREGI M TM Jose
1982	AGIRRE ALKAIN Leocadia
1983	LAZKANOTEGI AIXUKARRO Begoña
1984	AMUNARRIZ TXAKARTEGI Agurtzane
1985	RIBES SUSPERREGI Lutsi
1986	ORONÓZ LIZARGARATE Lupe
1987	SUSPERREGI BIRTO Pili
1988	ETXABURU AZALDEGI Mantioni
1989	LEKUONA ERRAZKIN Kontxi
1990	AMUNARRIZ OLASKOAGA Txelo
1991	EMAZABEL SALABERRIA M TM M TM
1992	AMUNARRIZ ARRANBIDE Laura
1993	KANPANDEGI MARTINEZ Olga
1994	AMUNARRIZ SISTIAGA Josune
1995	ORONÓZ OROÑOZ Lupe
1996	SUSPERREGI VELEZ-MENDIZABAL Itxasne
1997	KANPANDEGI GUERRERO Leire

KUTXA ERAMAILEAK

1892	ETXEBESTE Frantziska
1902	IRIDOI BERROTARAN Isabel
	IRIAZABAL ZUZAIA Segunda
1920	LARRARTE IRIDOI Melitona
	SAGARZAZU AGIRRE Florentzi
	ARAMENDI LARZABAL Justa
1925	AMUNARRIZ EMAZABEL Klaudia
	SAGARZAZU AGIRRE Antonina
1929-1931	ORONÓZ OLASAGASTI Valentina
1932-1935	SAGARZAZU MARTINEZ Seberina
1939-1940	KANPANDEGI OROÑOZ Eleuteria
1941	ORTIZ SORONDO M TM Luisa
1942-1944	LAZKANOTEGI ARAMENDI M TM Brijida
1945-1946	SORONDO IRIAZABAL Nati
1947-1948	LARZABAL OLAZABAL Rosa
1949	ALKAIN JAUREGI Benita
1950-1952	AMUNARRIZ EZEIZA Maritxu
1953	ALTUNA ARRANBIDE Mari Kontxi
1954-1955	AGIRRE OLASO Frantziska
1956	SALABERRIA AMUNARRIZ M TM Antonia
1957-1959	EMAZABEL IRAOLA Marta
1960	MITXELENA LARZABAL Rosa
1961	MORAN SAGARZAZU Juanita
1962-1963	SORONDO TOLOSA M TM Guadalupe
1964-1965	LARRARTE KANPANDEGI M TM Kamen
1966-1967	ZAMORA BIRTO Juana
1968-1969	ARBELAIZ EMAZABEL Sabina
1970	SORONDO TOLOSA M TM Antonia

1971	SISTIAGA ARMENDARIZ Pruden
1972	LAZKANOTEGI ARRASATE Anuntzi
1973	AGIRRE AMUNARRIZ M TM Jesus
1974	SAGARZAZU CEBOLLA Malen
1975	FIGUEROA ARAMENDI Maite
1976	ORTIZ ASEGINOLAZA Belen
1977	BANDRES ELDUAIEN M TM Rufina
1978	AMUNARRIZ MURBIEDRO Lourdes
1979	ZUBILLAGA LOINAZ M TM M TM
1980	SORONDO URRESTARAZU M TM M TM
1981	ETXEBESTE LARRUSKAIN Sara
1982	ALKAIN GOIKOETXEA Mari Jose
1983	SISTIAGA BERROTARAN M TM Salud
1984	IGOS SANTESTEBAN Maite
1985	ELDUAIEN EIZAGIRRE Rosa Mari
1986	SALABERRIA ZEBERIO Begoña
1987	LARRARTE FEAL Miren
1988	KANPANDEGI ANZISAR Rosa Mari
1989	AMUNARRIZ OLASKOAGA Txelo
1990	SAGARZAZU AGIRRE M TM Teresa
1991	ALKAIN ALZA Mari Jose
1992	OLAIZOLA AGINAGA Ainhoa
1993	ELDUAIEN AMUNARRIZ Ana
1994	ORONÓZ OROÑOZ Lupe
1995	ALZA LARRUSKAIN Mari Sol
1996	SUSPERREGI URTIZBEREA Sofia
1997	ARTANO KANPANDEGI Lupe

AZKEN 50 URTETAKO ARRANTZA KOPURUAK

KILOIAN ETA BATEZ BESTEKO PREZIOAK PZTATAN

urte	HEGALMOTZ KOPUR. PREZ.	HEGALUZE KOPUR. PREZ.	ANTXOA KOPUR. PREZ.	LEGATZA KOPUR. PREZ.	ARROSELA KOPUR. PREZ.
1948-49	536702	6,9	-	-	-
1949-50	1100681	6,3	-	-	-
1950-51	941078	7,9	-	-	-
1951-52	768093	9,6	-	-	-
1952-53	1280032	6,7	-	-	-
1953-54	1180954	8	65121	10,5	-
1954-55	955783	8,6	356017	10,8	-
1955-56	1006108	7,3	-	-	-
1956-57	1195239	11,5	-	-	5712
1957-58	1507176	11,4	64585	16,9	15,1
1958-59	935015	12,9	96313	13,5	61797
1959-60	954582	16,4	268654	12,9	17,9
1960-61	549768	16,9	347592	12,3	24939
1961-62	514378	22,9	131691	21,1	17,9
1962-63	306447	27,1	19447	28,3	20,8
1963-64	520461	20,5	229900	15,6	17
1964-65	476858	25,2	35562	22,7	17,3
1965-66	581958	28,6	34565	36,1	21,9
1966-67	555075	32,4	7978	40,6	24
					27,1
					40,7
					32,2

1967-68	360714	34,6	95572	34,6	702624	16,4	697668	81,9	71729	32,1
1968-69	367148	34,6	42525	39,5	961499	20,3	558467	91,5	34859	34,7
1969-70	810931	34,6	337380	50,3	1308720	34,9	343319	105	146030	39,4
1970-71	1311030	43,3	367827	53,6	478238	27,6	679847	123	557597	27,6
1971-72	1420754	45,6	697770	45,6	645207	32,8	670702	111	214025	34,5
1972-73	1209128	46,7	247643	56,6	1348972	42,4	664937	133	159155	44
1973-74	1469279	60	3733429	85	1326822	37	912850	140	155672	60
1974-75	1009288	64	239688	72	1492228	37	913934	168	270937	53
1975-76	822694	70	109057	85	445732	34	948052	200	157839	60
1976-77	713845	75	274555	91	807410	42	553319	232	244978	138
1977-78	1031620	114	534613	154	1988081	44	259743	314	195917	157
1978-79	1265812	118	532743	106	2496273	37	592339	374	104660	277
1979-80	990855	158	806485	135	1594309	59	297032	542	349689	248
1980-81	803611	177	1088919	174	1533205	108	642250	446	365101	336
1981-82	428351	291	1203512	266	817982	135	260083	544	184014	451
1982-83	607634	251	1091128	263	368582	247	363453	608	558359	443
1983-84	1143496	193	1639815	224	1096309	144	637426	567	276150	592
1984-85	1677832	240	310948	268	2737485	155	401771	645	246722	663
1985-86	1487534	288	1206608	365	542287	349	286043	695	81348	981
1986-87	1035781	278	1457320	278	229869	331	249802	776	50453	1021
1987-88	1201781	276	1828962	252	935976	367	462512	814	18152	1221
1988-89	1335882	277	2022266	324	577168	413	253103	691	8663	1519
1989-90	1398549	371	1472343	343	456108	437	244101	885	2827	1579
1990-91	1196406	331	1144241	302	1102328	235	185418	717	2000	1811
1991-92	976852	416	949704	347	663918	370	172801	729	343	2193
1992-93	753718	369	1421785	366	2138585	219	136550	814	118	2042
1993-94	2987846	311	1215161	392	2358575	213	47141	992	33	2055
1994-95	1075761	592	939268	410	1676248	270	76360	966	42	1691
1995-96	2294914	334	1559666	370	2131968	244	24195	823	29	1500
1996-97	2930955	339	1128862	395	677424	281	5048	928	-	-

KLEMENTE VIII Aita Santuak 1595eko Maiatzaren 12an Hondarribiko Itsaskarien Kofradiari emandako BULA

(Latinetik itzulia. Kontrazalean orijinalaren argazki bat)

Klemente Gotzainak, Jaungoikoaren morroien morroiak, letra hauek ikusiko dituen Kristoren zerbitzari orori, osasuna eta apostoluen bedeinkapena. Goitik eman izan zaigunez gure zaingoaren menpean Jaunak jainkotasunez jarritako artaldeari arretaz begiratzuz talaiaari langintza erabiliz Kristoren jarraitzaileei kofradiei batik bat lagunduz euren artean jainkotiar eta merituzko obrak egiteko eta euren salbazioa jainkozko faborearekin merezi ahal dezaten Jainkoaren eliza Santuak bisitatuz, pozik eratzikitzen dugu gure arretaren ardura eta hartara gonbidatzen ditugu doain izpiritualekin, induljentziekin, barkamenekin eta bekatuen ezabapenarekin, eta Iruñeko Elizbarrutian Hondarribiko Hiri edo Lekuko Parrokia Elizan bateratu ez ordea lanbide bereziko gizonentzat eratu da goenez andrazko eta gizonezkoentzako kofradia elizkoi bat Done Petriren inbokaziopean, nongo kofrade seme kutunek hainbat eta hainbat karitatezko obra egin ohi duten; Guk, bada, horiei eta gero ere kofradia horretako kofrade izango direnei opa izanaz; piztu daitezela honelako jainkotiar ekintzen iharduerarekin eta areago daitezela aurrerantzean holakoetan eta hatzirrika daitezela haundiki Kristoren beste jarraitzaileak ere Kofradia horretan sartzeko eta ukan dadila behar besteko benerezioaz esandako Eliza eta sarritan izan dadila benerezio egokiz bisitatua Kristoren jarraitzaileen euren aldetik eta zenbat eta Jaungoiko guziahaldunaren eta Petri eta Paulo beatoen miserkordiaz zeruko graziaren mesedeaz oparoago lagunduta daudela ikusirik orduan eta poz haundiagoz doazela Eliza horretara debozioak bultzatuta bere apostoluen aginpidean oinarrituta benetan penitentzia egin eta aitortuta gero kofradia honetan sartutako den denei eta andrazko eta gizonezko bakoitzari, bere sarrerako lehenengo egunean Eukaristiako Sakramentu guztiz Santua hartu badute gainera bai eurei bai eta han daudenei eta kofradia horretako kofrade izango direnei eta benetan penitentzia egin eta aitortuta gero eta heriotzako orduan eroso ahal badute Komunio Sakratua hartuta ahoz ezin izan badute bihotzez inbokatzan badute Jesusen izena honetaz gainera nola kofradeei eurei hala behean jarritako hamarkadako lehendabiziko urtean Kofrade ez diren sexu bereko Kristoren beste jarraitzaile benetako penitente eta aitortuei eta Komunio Sakratua hartuta, zeintzuk urteoro bisitatzen badute lehen esandako Eliza Petri eta Paulo Santuen festa eguna ospatzen denean lehenengo bezperetatik festa bereko

ilunsentia arte eta han Eliza Ama Santuaren gorespenerako eta erejeen erauzpenerako erejeen konbertsiorako eta printze kristauen arteko bakeak irauteko debotuki otoitz egiten dutenei, egun horretan hori egiten dutenei induljentzia plenaria ematen eta luzatzen diegu apostoluen agintearekin letra hauen bidez eta bekatu guztien barkamena gainera kofrade ez direnei esandako hamarkadako beste bederatzi urteetan, gainera zazpi urte eta beste horrenbeste berrogeikada beata Birjiña Mariaren Jasokunde eta Deikunde jaietan eta San Andresen bai eta Fabian eta Sebastian Santuen jaietan Eliza hau debotuki bisitatzen duten kofrade penitente eta aitoruei eta goian esan den bezala bertan erregutzen dutenei Eukaristiako Sakramentu Guztiz Santua hartu badute hori egiten duen beste hauetako edonori beste zazpi urte eta beste horrenbeste berrogeikada, azkenik kofradeei Eliza honetan Ofizio Dibinoak Kofradeen modura ospatzera edo nola kongregazio publikora hala sekretura edozein obra piadoso egitera doazen bakoitzean edo gaisoren bati eramaten zaionean Sakramentu Guztiz Santuari laguntzen diotenean eta hori ezin dutenek, ezkilaren seinalea hartarako eginda, gaiso haren alde Aita Gurea eta Aingeruaren Agurra otoitza behin erreztatzen badute, edo ordinarioaren baimenaz ospatuko diren delako kofradiako prozezio arrunta eta berezietara edo beste edozeinetara gogoz joaten direnei eta hilak ehortzera eta eriak hauen makurraldietan kontsolatzen dituztenei edo erromes gaisoei ostatua ematen dietenei edo etsaiekin bakea erdiesten dutenei edo Aita Gurea otoitz hau bost bider erreztatuko dutenei eta beste horrenbeste bider Aingeruaren otoitza Kristoren grazian hil diren kofradia honetako Kofradeen animen alde edo azkenik norbait salbaziora berbideratuko balute eta ezjakinei Jaungoikoaren aginduak eta salbazioari dagokiona erakutsiko balieke edo karitatezko edo piedadezko beste edozein obra egiten dutenei letra hauen aginpidez eta arabera esandako guztietatik edozein obra pia egiten duten presenteei ezarrita daukaten edo bestela zor dituzten penitentzietatik hirurogei egun kentzen diegu miseri-kordioski jaunarengan, lehen esan den bezala delako Eliza bisitatzen duten kofrade ez direnei ordea, hurrengo hamarkada arte bakarrik, baina lehen esandako Kofradeei goian aipaturiko gauza bakoitza egiten duten aldi bakoitzean beti-betiko geroaldi guztietan iraun behar dute baina orain arte esandakoagatik edo beste zer edo zergatik kofradeei eta Kristoren beste jarraitzaile aipatuei guk beti beti iraun behar duen edo denbora mugatu eta ez kunpliturako beste induljentziaren bat eman-go bagenio letra hauek berberak ezeren indarririk eta garrantzirik gabe daitezela nahi dugu.

Erroman San Petrin emana Jaunaren Gizakundetik mila eta bostehun eta laurogeita hamabostgarren urtean, Maiatzaren hamabian, gure Pontifizegoko laugarren urtean.

211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722

D. H. Adams

1907

254

2011.12.25

KLEMENTE VIII Aita Santuaia 1595eko Maiatzaren 12an Hondarribiko Itsasgariari Kofradiari emandako BULA,